ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

นางสาวรสิตา ประเสริฐศรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2553

Factors Affecting the Thai Textile and Garment Exports to the United States of America

Miss Rasita Prasertsri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา
ชื่อและนามสกุล	นางสาวรสิตา ประเสริฐศรี
แขนงวิชา	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา วนเศรษฐ)

.....
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์)
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอ
และเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา
ผู้ศึกษา นางสาวรสิตา ประเสริฐศรี **รหัสนักศึกษา** 2516000540 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์ **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย 2) ศึกษาปัจจัยและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดให้

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2553 และมีการวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณ โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า 1) อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ยอมรับในระดับสากล ครบวงจร ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำเริ่มต้นจากกระบวนการผลิตสิ่งทอไปจนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ การผลิตเครื่องนุ่งห่ม มีสัดส่วนการส่งออกและการจ้างงานสูง เป็นผู้ส่งออกหลักของตลาดสหรัฐอเมริกา ผู้นำเข้าสินค้าจากไทยมีความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานที่ดีของไทยอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นไทยจึงจำเป็นต้องรักษาความสามารถในการผลิตและการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพื่อให้ขยายตลาดไปทั่วโลก 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และมีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาได้อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับแบบจำลองจากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จากสมการถดถอยพหุคูณ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงตัวแปรตามคือมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาได้ร้อยละ 23.19

คำสำคัญ การส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่มห่มไทย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์ รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา วนเศรษฐ อาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณนายทัศนะ ศิริชัยพานิชย์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่และน้อง ที่ให้กำลังใจเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

รสิตา ประเสริฐศรี

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง

กิตติกรรมประกาศ..... จ

สารบัญตาราง..... ช

สารบัญภาพ..... ฌ

บทที่ 1 บทนำ..... 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

วัตถุประสงค์ของการศึกษา 7

สมมติฐานของการศึกษา 7

ขอบเขตการศึกษา..... 7

นิยามศัพท์เฉพาะ..... 8

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 9

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง..... 10

ทฤษฎีอุปสงค์ 10

ทฤษฎีเส้นความพอใจ 12

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค..... 13

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ..... 15

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน..... 17

ตลาดเงินตราและอัตราแลกเปลี่ยน..... 19

ตลาดปริวรรตเงินตรา..... 19

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ..... 21

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง..... 22

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา 26

ขอบเขตของการศึกษา..... 26

การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 27

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา..... 27

การวิเคราะห์ข้อมูล..... 27

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย..... 30
โครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย..... 30
มูลค่าอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป..... 31
จำนวนโรงงานและการจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป..... 32
ปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอ..... 33
แนวยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ..... 35
สถานการณ์อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของไทยในปัจจุบัน..... 38
การวิเคราะห์อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มกับกลุ่มประเทศคู่ค้า..... 39
ความอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย..... 40
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 42
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 45
สรุปการศึกษา..... 45
อภิปรายผล 46
ข้อเสนอแนะ 49
บรรณานุกรม..... 51
ภาคผนวก..... 54
ก ข้อมูลแสดงตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 55
ประวัติผู้ศึกษา..... 59

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 แสดงมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2549 – 2553..... 3

ตารางที่ 1.2 แสดงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯพ.ศ.2548 – 2553 .. 6

ตารางที่ 3.1 แสดงการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test) โดยวิธีของ ADF test และของ PP test..... 29

ตารางที่ 5.1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พ.ศ. 2541 – 2553..... 42

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 ข้อมูลการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย
ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2549 – 2553..... 2
ภาพที่ 2.1 แสดงอัตราแลกเปลี่ยนขึ้นลงเสรีและอัตราแลกเปลี่ยนคงที่..... 20

บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเศรษฐกิจโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัฒน์อย่างเต็มที่ โดยจะเห็นได้จากการที่มีการเพิ่มขึ้นของการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก และมีการลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการลดอัตราภาษีศุลกากรหรือการยกเลิกมาตรการโควตาการนำเข้าต่าง ๆ ตามกฎขององค์การการค้าโลก ซึ่งเป็นหน่วยงานระหว่างประเทศที่ดูแลเรื่องการจัดการการค้าระหว่างประเทศให้เป็นไปอย่างเสรีและให้ความเท่าเทียมกันแก่ประเทศสมาชิกทุกประเทศ การก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์นั้นเริ่มจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการใช้นโยบายการค้าเสรีของประเทศอังกฤษ ซึ่งมีการนำเครื่องจักรไอน้ำเข้ามาช่วยในอุตสาหกรรมการทอผ้า และการเปิดเสรีทางการค้าทำให้อังกฤษสามารถนำเข้าวัตถุดิบได้โดยปราศจากภาษี ทำให้มีต้นทุนการผลิตสินค้าต่ำลง จึงสามารถผลิตสินค้าออกไปจำหน่ายในตลาดโลกได้ในราคาที่ถูกกว่าประเทศอื่น จึงส่งผลให้ประเทศอื่นเริ่มมีการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้การค้าระหว่างประเทศเป็นระบบการค้าเสรีเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด มีการติดต่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นการติดต่อด้านการค้า การลงทุน การบริการและการเงินที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะไทยมีความได้เปรียบทั้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานที่มีคุณภาพ เป้าหมายสำคัญของรัฐบาลก็คือการมีดุลชำระเงิน (Balance of Payment) เกินดุล ซึ่งหมายถึงรายได้ที่ได้รับจากต่างประเทศมากกว่ารายจ่ายที่ไปสู่ต่างประเทศ อย่างไรก็ตามอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเงินระหว่างประเทศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อดุลการค้า กล่าวคือถ้าค่าเงินบาทอ่อนค่าลงจะทำให้ราคาสินค้าและบริการส่งออกของไทยมีราคาถูกลง ส่งผลให้การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและนำเข้าสินค้าได้ลดลง อัตราแลกเปลี่ยนจึงมีผลต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ค้า และมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญและสามารถผลิตสิ่งทอได้อย่างครบวงจรตั้งแต่การผลิตเส้นใย การปั่นด้าย ทอผ้า ถักผ้า ฟอกย้อม และพิมพ์ตกแต่ง นอกจากนี้

ยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการจ้างแรงงานมาก จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการส่งออก ปี พ.ศ. 2552 พบว่า อุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยมีจำนวนแรงงานประมาณ 900,000 คน คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 15 ของการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรม หรือคิดเป็นร้อยละ 2.2 ของการจ้างแรงงานทั้งประเทศ (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ , 2553 : 2 - 3) และประการสำคัญอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังสร้างรายได้จากการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นเงินตราต่างประเทศปีละไม่ต่ำกว่า 3,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยส่วนใหญ่เป็นตลาดสหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั้งหมดของไทย จากข้อมูลการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2553 พบว่า เมื่อปี พ.ศ. 2549 ไทยส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปทั่วโลก มูลค่า 6,834.6 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ปี พ.ศ.2550 ไทยส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มูลค่า 7,031.5 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ปี พ.ศ. 2551ไทยส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอ มูลค่า 7,199.6 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ปี พ.ศ. 2552 ไทยส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มูลค่า 6,443.8 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ และ ปี พ.ศ. 2553 ไทยส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มูลค่า 6,240.2 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ รายละเอียดใน ภาพที่ 1.1

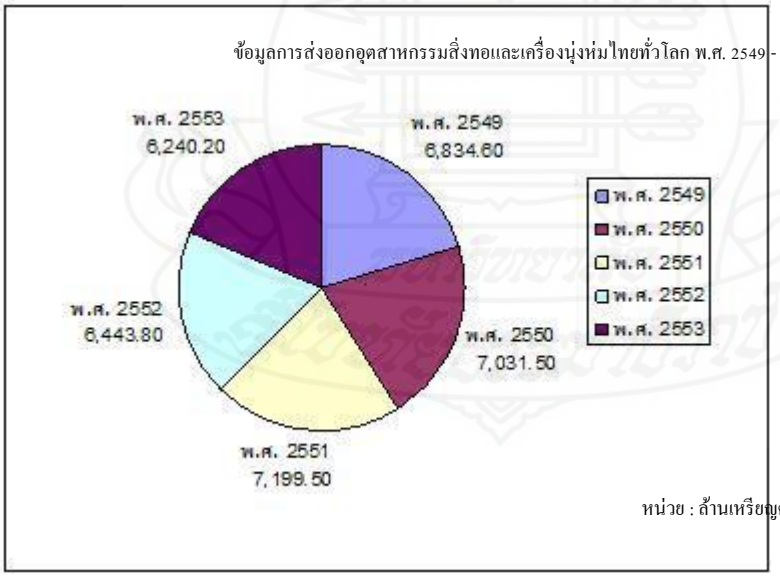

ภาพที่ 1.1 ข้อมูลการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2553

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2553 : 2 – 3)

สหรัฐอเมริกานับเป็นประเทศผู้นำเข้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก โดยมีมูลค่าการนำเข้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มประมาณปีละ 70,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทิศทางการนำเข้าอุตสาหกรรมและเครื่องนุ่งห่มของโลกและของไทยจะรุ่งเรืองหรือตกต่ำสามารถคาดการณ์ได้จากทิศทางการนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของสหรัฐฯ จากรายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมและเครื่องนุ่มห่มของสถาบันพัฒนาสิ่งทอไทยพบว่าไทยส่งออกอุตสาหกรรมและเครื่องนุ่งห่มไปตลาดสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2549 มูลค่า 21,574.09 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2550 มูลค่า 18,266.10 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2551 ไทยส่งออกอุตสาหกรรมและเครื่องนุ่งห่มไปตลาดสหรัฐฯ เป็นมูลค่า 17,738.38 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2552 มูลค่า 14,817.90 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2553 ไทยส่งออกอุตสาหกรรมและเครื่องนุ่งห่มไปตลาดสหรัฐอเมริกา มูลค่า 14,304.51 ล้านบาท รายละเอียดในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2549 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

รายการ / พ.ศ.	**2549**	**2550**	**2551**	**2552**	**2553**
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	21,574.09	18,266.10	17,738.38	14,817.90	14,304.51

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2553 : 9)

จะเห็นได้ว่ามูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ไปประเทศสหรัฐอเมริกามีสัดส่วนอัตราขยายตัวลดลง ทั้งนี้เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำ อย่างไรก็ตามหากพิจารณารายละเอียดแล้วจะพบว่า การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่เริ่มฟื้นตัวขึ้นมานั้นเป็นผลมาจากการขยายตัวของสินค้าในกลุ่มผ้าผืนและด้าย ประมาณร้อยละ 30 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอที่เติบโตสูงถึงร้อยละ 20 – 40 ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2552 ในขณะที่การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ประมาณร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่อง การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ยังคงหดตัวนั้นมีสาเหตุอันเนื่องมาจากการที่ไทยพึ่งพาตลาดต่างประเทศที่ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ได้แก่สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับปัญหาอื่น ๆ เช่น ขาดแคลนแรงงาน ค่าเงินบาทผันผวน การแข่งขันที่รุนแรงจากคู่แข่งที่เร่งผลักดันการส่งออก เป็นต้น อย่างไรก็ดีในปี พ.ศ. 2553 การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปยังคงมีปัจจัย

สนับสนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก จากการเปิดเสรีการค้าของกลุ่มประเทศในอาเซียน ซึ่งจะทำให้อัตราภาษีลดลงเหลือร้อยละ 0 และจากการแข่งขันฟุตบอลโลกในช่วงกลางปี 2553 ที่ประเทศแอฟริกาใต้เป็นเจ้าภาพ ซึ่งช่วยกระตุ้นยอดคำสั่งซื้อชุดกีฬาสำหรับการส่งออกผ้าผืนและด้ายซึ่งเป็นวัตถุดิบสิ่งทอซึ่งส่วนใหญ่ไทยส่งออกไปยังประเทศในแถบเอเชียที่เป็นฐานการผลิตและส่งออกเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มสำคัญของโลกถึงร้อยละ 62 ของมูลค่าการส่งออกผ้าผืนและด้าย เช่น แถบอาเซียนร้อยละ 28 แถบตะวันออกกลางร้อยละ 15 แถบเอเชียใต้ร้อยละ 13 และประเทศจีนร้อยละ 7 เป็นต้น ซึ่งประเทศดังกล่าวเป็นประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำหรือเป็นประเทศที่อุตสาหกรรมเติบโตอย่างรวดเร็ว การผลิตสิ่งทอต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบประเภทผ้าผืนและด้ายที่มีคุณภาพจากต่างประเทศ เพื่อใช้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ในขณะที่ไทยต้องพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น เพียงร้อยละ 15.8 ของมูลค่าการส่งออกผ้าผืนและด้าย ปัจจัยสนับสนุนการเติบโตของการส่งออกสินค้ากลุ่มนี้ เนื่องจากเศรษฐกิจโลกที่เริ่มฟื้นตัว ผลผลิตฝ้ายของอินเดียและบังคลาเทศมีน้อยเนื่องจากได้รับความเสียหายจากสภาพอากาศ และการปรับลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ทำให้ประเทศในอาเซียนมีการพึ่งพาวัตถุดิบระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งไทยมีความพร้อมในการป้อนวัตถุดิบสิ่งทอที่มีคุณภาพให้กับประเทศในอาเซียนมาก นอกจากนี้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ยังกระตุ้นให้ผู้ผลิตสิ่งทอญี่ปุ่นที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้านต้องการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบสิ่งทอจากไทยอีกด้วย อย่างไรก็ตามในขณะนี้ปัญหาที่สำคัญของอุตสาหกรรมนี้คือ การขาดแคลนแรงงาน ซึ่งอาจทำให้เสียลูกค้าให้คู่แข่งได้ หากไม่สามารถเร่งส่งมอบงานได้ตามความต้องการของตลาดส่วนสินค้าสิ่งทอไทยที่กำลังเป็นที่ต้องการเป็นของใช้ในบ้าน ได้แก่ ผ้าปูที่นอน ผ้านวม ปลอกหมอน ผ้าม่าน ผ้าเช็ดปาก ผ้าเช็ดมือ เป็นต้น โดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ตะวันออกกลาง และญี่ปุ่น ซึ่งประเทศดังกล่าวเดิมไม่ได้สั่งซื้อจากไทยเป็นหลัก แต่เริ่มให้ความสนใจสั่งซื้อจากไทยในช่วงปีที่ผ่านมา จึงคาดว่าสินค้าดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นการส่งออกสิ่งทอในปีนี้ โดยสรุปแล้วการส่งออกสิ่งทอในภาพรวมของไทยในปี 2553 น่าจะขยายตัวต่อจากช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2552 ซึ่งเป็นผลจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และข้อตกลงการค้าเสรี อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการและภาครัฐต้องร่วมกันเร่งแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่อุตสาหกรรมนี้ประสบอยู่ รวมทั้งเร่งขยายตลาดอื่นๆ ทดแทนตลาดสหรัฐอเมริกาที่มีสัดส่วนการส่งออกสูงสำหรับสินค้าเสื้อ ผ้าสำเร็จรูป

จากองค์ประกอบของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic growth) ของประเทศคือการค้าระหว่างประเทศและการส่งออกเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญ ในการเร่งรัดนำ

เงินตราจากต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ว่าภาคการส่งออกเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ และก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ประเทศต่าง ๆ มากมาย เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้มีการขยายตัวและพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีการติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศขึ้น สิ่งที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงก็คือระบบการเงินระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการอำนวยความสะดวกทางการค้า เพราะแต่ละประเทศต่างก็มีเงินตราสกุลของตนเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนภายในประเทศ เช่น ประเทศไทยใช้เงินบาท ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เงินดอลลาร์ ประเทศจีนใช้เงินหยวน เป็นต้น โดยที่เงินตราแต่ละสกุลของแต่ละประเทศในหนึ่งหน่วยมีค่าไม่เท่ากัน ดังนั้นเมื่อมีการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนเงินตราตามความประสงค์ของผู้ซื้อและผู้ขาย โดยผู้ขายกำหนดราคาตามเงินสกุลหลักที่ตนต้องการเทียบค่า จะเห็นได้ว่าการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเป็นการเทียบค่าเงินสกุลหนึ่งกับอีกสกุลหนึ่ง เพื่อความสะดวกในการชำระเงิน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการค้าและการเงินระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลสำคัญยิ่งต่อการส่งออกของประเทศนั้น คือเมื่อประเทศดังกล่าวลดค่าเงินของตนลงในทางทฤษฎีแล้วในระยะสั้นจะมีผลทำให้การส่งออกของประเทศเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันหากประเทศดังกล่าวมีอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งค่ามากขึ้นในทางทฤษฎีแล้วในระยะสั้นจะมีผลทำให้การส่งออกของประเทศลดลง แต่ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนมีค่าผันผวนหรือแปรปรวนค่อนข้างสูงนั้นจะมีผลทำให้การส่งออกมีค่าที่ไม่แน่นอนทำให้ประเทศผู้นำเข้าเมื่อต้องการนำสินค้าเข้ามาเพื่อทำการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปไม่ทราบต้นทุนที่แน่นอนของตน เพราะถือว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศมีความผันผวนหรือมีค่าที่ไม่แน่นอน ทำให้ต้นทุนการนำสินค้าเข้าผันผวนด้วยเช่นกัน เมื่อประเทศผู้นำเข้าไม่ทราบต้นทุนที่แน่นอนในการนำสินค้าเข้า จึงทำให้ประเทศผู้นำเข้าลดมูลค่าการนำสินค้าเข้าลงได้ จะเห็นได้ว่าความผันผวนหรือความแปรปรวนของค่าเงินตราต่างประเทศเป็นปัญหาหนึ่งที่มีผลต่อการส่งออกของประเทศกล่าวคือ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความผันผวนหรือแปรปรวนในค่าเงินค่อนข้างมากก็จะมีผลทำให้มูลค่าการส่งออกของประเทศลดลงในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความผันผวนหรือมีความแปรปรวนในค่าเงินต่ำ ก็จะมีผลทำให้มูลค่าการส่งออกของประเทศเพิ่มสูงขึ้น จากปัญหาด้านการผันผวนในค่าเงินหรือความแปรปรวนในค่าเงินที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประเทศไทยเองก็พบปัญหาทางด้านการผันผวนของค่าเงินด้วยเช่นกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือความผันผวนของค่าเงินบาทต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2553 มีความผันผวนของค่าเงินบาท

ต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อยู่ในช่วง 31 – 40 บาท ต่อ 1 เหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ รายละเอียดในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แสดงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ พ.ศ.2548 - 2553

หน่วย : บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ

อัตราแลกเปลี่ยน / พ.ศ.	**2548**	**2549**	**2550**	**2551**	**2552**	**2553**
อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	40.22	37.93	34.52	33.31	34.29	31.69

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย *อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร* ค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2553, จาก http://www.bot.or.th

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า ค่าเงินบาทต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯมีความผันผวนค่อนข้างมาก ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยที่ส่งไปยังสหรัฐอเมริกามีความผันผวนเช่นเดียวกัน ประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศโดยการเน้นการส่งออกสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญ และมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจติดต่อกัน โดยเฉพาะการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยมีบทบาทสำคัญ โดยประเทศที่ส่งออกสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร ทั้งนี้อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปยังสร้างรายได้ให้ประเทศได้สูงอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง ในปี พ.ศ.2549 - 2553 จากมูลค่า GDP ของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปทั้งหมด 209,678 ล้านบาท จะมีส่วนที่เป็นผลผลิต SME อยู่ร้อยละ 34.6 เป็นของผู้ผลิตขนาดกลางร้อยละ 22.2 และผู้ผลิตขนาดเล็กร้อยละ 12.5

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาและปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า ได้แก่สหรัฐอเมริกา อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้าและดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปสหรัฐอเมริกาสามารถคาดการณ์ถึงรายได้ที่จะได้รับจากการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รวมถึงวิธีการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น เป็นการลดผลกระทบต่อ

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มให้น้อยที่สุด และเป็นส่วนหนึ่งสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นข้อมูลพิจารณามาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

3. สมมติฐานของการศึกษา

3.1 อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า และผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศคู่ค้าส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในทิศทางเดียวกัน

3.2 อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้าส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในทิศทางตรงกันข้าม

4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาและปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2553

4.1 วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เก็บรวมรวมข้อมูลจากวารสาร อินเทอร์เน็ต รายงานสถิติ รายงานประจำปี ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการส่งออก และสถาบันพัฒนาสิ่งทอไทย

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.2.1 ตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (Ex)

4.2.2 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI)

4.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณ (multiple linear regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least square : OLS)

4.4 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบจำลองแสดงความสัมพันธ์เชิงเส้น (linear relationship) ซึ่งสามารถเขียนแบบจำลองในรูปฟังก์ชันได้ ดังนี้

$$Ex = f (Er , Int , Y , CPI)$$

โดยที่ Ex หมายถึง มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (หน่วย : พันล้านบาท)

Er หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (USA)

Int หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศ (Thai)

Y หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (USA)

CPI หมายถึง ดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (USA)

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา หมายถึงการส่งออกผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ผ้าผืน และสิ่งทออื่น ๆ

5.2 อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า หมายถึงอัตราที่เทียบกันระหว่างค่าเงินสกุลหนึ่ง (เงินสกุลท้องถิ่น) กับหนึ่งหน่วยของเงินสกุลหลัก ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ค่าเงินบาทของไทยแลกเปลี่ยนกับ 1 หน่วยของเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ

5.3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศ หมายถึง การกู้เงินเพื่อนำมาลงทุน โดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการผลิตสินค้า ซึ่งเป็นต้นทุนตัวหนึ่งของผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้า ถ้าอัตราเงินกู้ภายในประเทศสูงจะทำให้ต้นทุนของผลิตภัณฑ์สินค้าสูงขึ้น โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศในที่นี้ คือ MLR (Minimum Loan Rates) หรือ อัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้ารายดี

ใหญ่ชั้นดี ประเภทเงินกู้แบบมีระยะเวลา จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Export-Import Bank of Thailand)

5.4 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศสหรัฐอเมริกา ในระยะเวลาหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในที่นี้คือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศตามราคาคงที่ (Real GDP) คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่ได้ขจัดความผันผวนของราคาในแต่ละปีแล้ว ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของ real GDP จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในปริมาณผลผลิตเท่านั้น ไม่มีอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงด้านราคาเข้ามาเกี่ยวข้อง

5.5 ดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศ หมายถึง ค่าดัชนีที่เป็นตัวแทนสินค้าภายในประเทศ เป็นข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภครายปีของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภครายไตรมาส

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้ศึกษาและผู้ส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยมีความเข้าใจถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า และปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ สามารถประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาท

6.2 สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ตระหนักถึงปัญหาของการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาท และตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้แก่ การจ้างงาน และเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพิจารณาหามาตรการต่าง ๆ ช่วยเหลือและแก้ปัญหาการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ศึกษาได้รวบรวบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอสาระสำคัญ 3 หัวเรื่อง ดังนี้ 1) แนวคิดทางทฤษฎี 2) ตลาดเงินตราและอัตราแลกเปลี่ยน 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดทางทฤษฎี

แนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ทฤษฎีอุปสงค์ (Demand Theory)

"อุปสงค์" มีความหมายเฉพาะในวิชาเศรษฐศาสตร์ อาจให้คำจำกัดความได้ว่า อุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง หมายถึงจำนวนต่างๆของสินค้าหรือบริการชนิดนั้นที่ผู้บริโภคต้องการซื้อในระยะเวลาที่กำหนด "ความต้องการซื้อ" มิได้หมายความถึงความต้องการธรรมดา แต่เป็นความต้องการที่มีอำนาจซื้อกำกับอยู่ด้วย กล่าวคือผู้บริโภคจะต้องมีความเต็มใจ (Ability and Willingness) ที่จะซื้อและมีเงินเพียงพอที่จะจ่ายซื้อสินค้า นั้น ๆ ได้ด้วย

Marshall (อ้างถึงใน ปรีดา นาคเนาวทิม,2540 หน้า 167-169) กล่าวว่า อุปสงค์ (demand) หมายถึง ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภคร่วมกับความสามารถในการสนองความต้องการ หรืออุปสงค์หมายถึงความต้องการ(want) บวกด้วยอำนาจซื้อ (purchasing Power) ถ้าเป็นความต้องการที่เกินอำนาจซื้อจะไม่เรียกว่าอุปสงค์

กฎแห่งอุปสงค์ (Law of Demand) ระบุว่ามูลค่าของสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อย่อมแปรผันกับระดับราคาของสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ จากกฎของอุปสงค์ดังกล่าวหมายความว่า เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้นผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในมูลค่าน้อยลง และเมื่อราคาสินค้าลดลงผู้ปริโภคจะซื้อสินค้ามากขึ้น ในความเป็นจริงตัวกำหนดอุปสงค์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับราคาของสินค้าหรือบริการเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆอีกมากมาย ซึ่ง

ปัจจัยเหล่านั้นจะมีอิทธิพลต่อมูลค่าซื้อมากน้อยไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้บริโภคแต่ละคนและกาลเวลา ปัจจัยเหล่านั้น ได้แก

1.1.1 ความต้องการซื้อขึ้นอยู่กับราคาของสินค้านั้น ตามปกติเมื่อราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นความต้องการซื้อสินค้าจะมีน้อย แต่ถ้าราคาสินค้าลดต่ำลง ความต้องการซื้อจะมีมาก

1.1.2 ความต้องการซื้อขึ้นอยู่กับรสนิยมของผู้บริโภคและความนิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งรสนิยมอาจเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนิยมชมชอบชั่วขณะหนึ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่บางกรณีความนิยมนั้นก็คงอยู่นาน สิ่งที่กำหนดรสนิยมของผู้บริโภคได้แก่ อายุ เพศ ความเชื่อ ค่านิยม การศึกษา และอิทธิพลของการโฆษณา รสนิยมเป็นสิ่งที่มีผลต่อธุรกิจการค้า ดังนั้นหน่วยธุรกิจจึงยอมทุ่มเงินจำนวนมหาศาลในการโฆษณาเพื่อหวังผลในการเปลี่ยนแปลงรสนิยมหรือมิฉะนั้นก็เพื่อรักษารสนิยมของผู้บริโภคให้คงเดิมนั่นเอง

1.1.3 ความต้องการซื้อขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน โดยทั่วไปเมื่อประชากรมีรายได้โดยเฉลี่ยสูงขึ้น ความต้องการสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นพฤติกรรมการบริโภคอาจจะเปลี่ยนไป คือมักจะลดการบริโภคสินค้าราคาถูกและขณะเดียวกันก็หันไปบริโภคสินค้าราคาแพง

1.1.4 ความต้องการซื้อขึ้นอยู่กับราคาของสินค้าอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ตามปกติความต้องการของผู้บริโภคอาจสนองได้ด้วยสินค้าหลายชนิด ถ้าสินค้าชนิดหนึ่งมีราคาสูงขึ้น ผู้บริโภคก็จะซื้อสินค้าชนิดนั้นน้อยลง และหันไปซื้อสินค้าอีกชนิดหนึ่งซึ่งใช้ทดแทนกันได้ สำหรับกรณีของสินค้าที่ต้องใช้ประกอบกัน เช่นน้ำตาลกับกาแฟ เป็นต้น เมื่อผู้บริโภคต้องการบริโภคกาแฟมากขึ้นก็จะต้องบริโภคน้ำตาลมากขึ้นด้วย

1.1.5 ความต้องการการซื้อขึ้นอยู่กับฤดูกาล ยกตัวอย่างในประเทศที่อยู่ในเขตหนาว เมื่อย่างเข้าฤดูหนาว ประชาชนจำเป็นต้องจัดหาเครื่องนุ่งห่มกันหนาว ทำให้ความต้องการสินค้าเครื่องกันหนาวต่างๆในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้น เราสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าซื้อกับตัวกำหนดอุปสงค์เหล่านี้ด้วยฟังก์ชันอุปสงค์ดังนี้ $Qx = f(Px, T, Py, S, \ldots)$

เมื่อ Qx = มูลค่าซื้อสำหรับสินค้า x

Px = ราคาสินค้าx

T = รสนิยมของผู้บริโภค

Y = รายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน

Py = ราคาของสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง

S = ฤดูกาล

จากกฎอุปสงค์ดังกล่าว Marshall แบ่งอุปสงค์ได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ (อ้างถึงใน ปรีดา นาคเนาวทิม,2540,หน้า167-169)

1) อุปสงค์ต่อราคา (price demand) หมายถึงมูลค่าสินค้าที่มีผู้ต้องการซื้อในขณะหนึ่ง ๆ ณ ระดับต่างกันของราคาสินค้าชนิดนั้น โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่และสิ่งอื่น ๆ ที่กำหนดให้คงที่นี้ ได้แก่ ปัจจัยทุกชนิดที่มีส่วนกำหนดมูลค่าเสนอซื้อที่นอกเหนือจากราคาสินค้าที่พิจารณาอยู่

2) อุปสงค์ต่อรายได้(income demand) หมายถึง มูลค่าสินค้าที่จะมีผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะใดขณะหนึ่ง ณ ระดับต่าง ๆ กันของรายได้ของผู้ซื้อ โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ การเปลี่ยนแปลงการบริโภคของสินค้าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นมูลค่าการบริโภคสินค้าเพิ่มขึ้น (มีค่าเป็นบวก) แสดงว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าปกติ และในทางกลับกันเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น มูลค่าการบริโภคลดลงสินค้านั้นเป็นสินค้าด้อยคุณภาพ

3) อุปสงค์ไขว้(cross demand) หรืออุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น หมายถึงมูลค่าสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะใดขณะหนึ่ง ณ ระดับต่าง ๆ กันของราคาสินค้าอีกชนิดที่เกี่ยวข้อง

1.2 ทฤษฎีเส้นความพอใจเท่ากัน

Mc Connell (อ้างถึงใน ปรีดา นาคเนาวทิม, 2540 หน้า 140-162) กล่าวว่า การวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคด้วยเส้นความพอใจเท่ากัน (indifference curve analysis) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นักเศรษฐศาสตร์ได้คิดขึ้นเพื่อมาอธิบายว่า ถ้าผู้บริโภคมีรายได้จำกัดจำนวนหนึ่งสำหรับซื้อสินค้าและบริการ 2 ชนิด ถ้าความต้องการซื้อสินค้าชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นจะต้องลดมูลค่าการบริโภคสินค้าอีกชนิดหนึ่งให้น้อยลง เพื่อรักษาระดับความพอใจไว้เท่าเดิม

การที่ผู้บริโภคมีรายได้จำกัด ทำให้เมื่อต้องการซื้อสินค้าชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นจะต้องลดมูลค่าสินค้าอีกชนิดหนึ่งให้น้อยลง กรณีเช่นนี้ทำให้การอธิบายพฤติกรรมของผู้บริโภคโดยทฤษฎีว่าด้วยเส้นความพอใจเท่ากันมีความสัมพันธ์กับเรื่องอัตราการทดแทนกัน (Marginal Rate of Substitution - MRS) ระหว่างสินค้าสองชนิด อัตราการทดแทนกันระว่างสินค้าสองชนิดหมายความว่า จำนวนสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่งจำนวนหนึ่งหน่วยที่จะต้องนำไปทดแทนสินค้าหรือบริการอีกชนิดหนึ่ง ที่ลดจำนวนลงทั้งนี้เพื่อรักษาระดับความพอใจไว้เท่าเดิม

เส้นงบประมาณหรือเส้นราคา ในการซื้อสินค้าเพื่อให้ได้รับประโยชน์หรือความพอใจสูงสุดนั้น ผู้บริโภคจะกระทำได้เพียงภายในขอบเขตงบประมาณอันจำกัดเท่านั้น เส้นงบประมาณ

หรือเส้นราคา (price line) บางทีเรียกว่า เส้นการเป็นไปได้ในการบริโภค (consumption possibility line) เป็นเส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินค้าสองชนิด ซึ่งทุกส่วนประกอบของสินค้าสองชนิด ใช้เงินงบประมาณจำนวนเท่ากัน การเปลี่ยนแปลงของเส้นงบประมาณอาจเปลี่ยนได้ด้วย สาเหตุรายได้ของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง และราคาสินค้าเปลี่ยนแปลง

ดุลยภาพของผู้บริโภค ผู้บริโภคแต่ละคนอาจมีระดับความพอใจในการบริโภคสินค้า 2 ชนิด ได้หลายระดับ แต่ผู้บริโภคมีรายได้จำกัด โดยเส้นงบประมาณจะแสดงถึงขอบเขตอำนาจซื้อสินค้าทั้งสองชนิดของผู้บริโภค เนื่องจากผู้บริโภคจะจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดในการซื้อสินค้า 2 ชนิด เพื่อจะก่อให้เกิดความพอใจสูงสุด นั้นคือจุดดุลยภาพของผู้บริโภค ซื่อจะเป็นจุดที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุดในการซื้อสินค้าทั้งสองชนิดด้วยรายได้ที่มีอยู่

1.3 ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (Theory of Consumer Behavior)

การบริโภคเป็นกิจกรรมสุดท้ายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการตอบสนองหรือบำบัดความต้องการให้กับหน่วย เศรษฐกิจต่างๆของระบบเศรษฐกิจ ทั้งครัวเรือน ธุรกิจ และรัฐบาล เนื่องจากทุกๆ หน่วยเศรษฐกิจจำเป็นต้องได้รับสินค้าและบริการมาอุปโภคบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการด้วยกันทั้งสิ้น

การบริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึงการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ รวมถึงการนำสินค้าและบริการมาใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตเป็นสินค้าและบริการอื่นๆ การบริโภคไม่ได้หมายความถึงการรับประทานอาหารอย่างที่คนทั่วไปเข้าใจแต่เพียงอย่างเดียว การใช้สินค้าอื่นๆ และการใช้บริการอย่างใดอย่างหนึ่งก็คือการบริโภคด้วยเช่นกัน เช่น การไปพบแพทย์เมื่อยามเจ็บป่วย การพักโรงแรม การท่องเที่ยว การขนส่ง การประกันภัย ฯลฯ จึงสรุปได้ว่าการกระทำทั้งหลายอันทำให้สินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งสิ้นเปลืองไปเพื่อเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ถือเป็นการบริโภคทั้งสิ้น การแบ่งประเภทของการบริโภคตามลักษณะของสินค้า แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.3.1 การบริโภคสินค้าไม่คงทน (nondurable goods consumption) คือการบริโภคสิ่งของชนิดใดชนิดหนึ่งแล้วสิ่งของชนิดนั้นจะสิ้นเปลืองหรือใช้หมดไป การบริโภคลักษณะนี้เรียกว่า destruction เช่น การบริโภคน้ำ อาหาร ยารักษาโรค น้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ

1.3.2 การบริโภคสินค้าคงทน (durable goods consumption) คือการบริโภคสิ่งของอย่างใด อย่างหนึ่งโดยสิ่งของนั้นยังคงใช้ได้อีก การบริโภคลักษณะนี้เรียกว่า diminution

เช่น การอาศัยบ้านเรือน การใช้รถยนต์ พัดลม โทรทัศน์ ฯลฯ ถึงแม้ว่าสินค้าคงทนเหล่านี้จะใช้แล้วไม่หมดไปในทีเดียว แต่ก็จะค่อย ๆ สึกหรอไป จนในที่สุดจะไม่สามารถนำมาใช้ได้อีก

ถึงแม้ว่าความต้องการบริโภคสินค้าหรือบริการของผู้บริโภคแต่ละรายจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็พอจะสรุปได้ว่าตัวกำหนดการบริโภคหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยรวมมี ดังนี้

1) รายได้ของผู้บริโภค ระดับรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าหรือบริการของผู้บริโภค โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ผู้บริโภคที่มีรายได้มากจะบริโภคมาก ถ้ามีรายได้น้อยก็จะบริโภคน้อย เช่น สมมติว่าเดิมนายขจรมีรายได้เดือนละ 5,000 บาท และนายขจรจะใช้รายได้ไปในการบริโภคร้อยละ 70 เก็บออมร้อยละ 30 เพราะฉะนั้นนายขจรจะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเป็นเงินเท่ากับ 3,500 บาท ต่อมาถ้านายขจรมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นเดือนละ 8,000 บาท และนายขจรยังคงรักษาระดับการบริโภคในอัตราเดิม คือบริโภคในอัตราร้อยละ 70 ของรายได้ที่ได้รับ นายขจรจะใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้นเป็น 5,600 บาท ในทางกลับกัน ถ้านายขจรมีรายได้ลดลงเหลือเพียงเดือนละ 3,000 บาท นายขจรจะใช้จ่ายในการบริโภคเป็นเงิน 2,100 บาท (ร้อยละ 70 ของรายได้) จะเห็นได้ว่าระดับรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อระดับของการบริโภค

2) ราคาของสินค้าและบริการ เนื่องจากระดับราคาของสินค้าและบริการเป็นตัวกำหนดอำนาจซื้อของเงินที่มีอยู่ในมือของผู้บริโภค นั่นคือ ถ้าราคาของสินค้าหรือบริการสูงขึ้นจะทำให้อำนาจซื้อของเงินลดลง ส่งผลให้ผู้บริโภคบริโภคสินค้าหรือบริการได้น้อยลง เนื่องจากเงินจำนวนเท่าเดิมซื้อหาสินค้าหรือบริการได้น้อยลง ในทางกลับกัน ถ้าราคาของสินค้าหรือบริการลดลงอำนาจซื้อของเงินจะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคสินค้าหรือบริการได้มากขึ้นด้วยเหตุผลทำนองเดียวกันกับข้างต้น

3) มูลค่าเงินหมุนเวียนที่อยู่ในมือ กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคมีเงินหมุนเวียนอยู่ในมือมากจะจูงใจให้บริโภคได้มากขึ้น และถ้ามีเงินหมุนเวียนอยู่ในมือน้อยก็จะบริโภคได้น้อยลง

4) มูลค่าของสินค้าในตลาด ถ้าสินค้าหรือบริการในท้องตลาดมีมูลค่ามาก ผู้บริโภคจะมีโอกาสในการจับจ่ายใช้สอยหรือบริโภคได้มาก ในทางกลับกันถ้ามีน้อยก็จะบริโภคได้น้อย

5) การคาดคะเนราคาของสินค้าหรือบริการในอนาคต จะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคคาดว่าในอนาคตราคาของสินค้าหรือบริการจะสูงขึ้น ผู้บริโภคจะเพิ่มการบริโภคในปัจจุบัน (ลดการบริโภคในอนาคต) ตรงกันข้าม ถ้าคาดว่าราคาของสินค้าหรือบริการจะลดลงผู้บริโภคจะลดการบริโภคในปัจจุบันลง (เพิ่มการบริโภคในอนาคต) จะเห็นได้ว่า

การคาดคะเนราคาของสินค้าหรือบริการในอนาคตจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตัดสินใจเลือกบริโภคหรือระดับการบริโภคในปัจจุบัน และจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการตัดสินใจเลือกบริโภคหรือระดับการบริโภคในอนาคต

6) ระบบการค้าและการชำระเงิน เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่กำหนดการตัดสินใจในการเลือกบริโภคของผู้บริโภค กล่าวคือ ถ้าเป็นระบบการซื้อขายด้วยเงินผ่อน ดาวน์ต่ำ ผ่อนระยะยาว จะเป็นการเพิ่มโอกาสในการบริโภคให้กับผู้บริโภคมากขึ้น นั่นคือ ผู้บริโภคสามารถบริโภคโดยไม่ต้องชำระเงินในงวดเดียว มีเงินเพียงส่วนหนึ่งในการดาวน์ก็สามารถซื้อหาสินค้าและบริการมาบริโภคได้ โดยเฉพาะสินค้าหรือบริการที่มีราคาสูง เช่น บ้าน รถยนต์ ฯลฯ ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่มีระบบการซื้อขายแบบเงินผ่อน คือผู้บริโภคจะต้องชำระเงินค่าสินค้าตามราคาในงวดเดียว ผู้บริโภคอาจไม่สามารถซื้อหาหรือบริโภคสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ได้

นอกจากที่กล่าวข้างต้น ยังมีปัจจัยอื่นๆอีกมากที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคของผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา ฤดูกาล เทศกาล รสนิยมหรือความชอบส่วนตัวของผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น ในเทศกาลกินเจถ้าผู้บริโภครับประทานอาหารเจ ผู้บริโภคจะไม่บริโภคเนื้อสัตว์ โดยจะหันมาบริโภคพืชผักผลไม้แทน หรือในวัยเด็ก ส่วนใหญ่เด็กๆมักจะชอบบริโภคลูกอม ลูกกวาด ขนม มากกว่าเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ (อายุ) เป็นต้น การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการศึกษาพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อให้ได้รับความพอใจสูงสุดจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

1.4 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของ Heckscher-Ohlin (อ้างถึงใน นิฐิตา เบญจมสุทิน และนงนุช พันธกิจไพบูลย์, 2548, หน้า 45 - 48) ได้อธิบายถึงเบื้องหลังที่แต่ละประเทศมีความสามารถในการผลิตแตกต่างกัน โดยนำเหตุผลของจำนวนปัจจัยการผลิตที่แต่ละประเทศมีอยู่เข้ามาอธิบาย และชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างในความอุดมสมบูรณ์ของปัจจัยการผลิต (factor abundance or factor endowment) ในประเทศต่าง ๆ จะเป็นตัวกำหนดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และเป็นสาเหตุทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ

สาระสำคัญของทฤษฎีกล่าวว่า ประเทศหนึ่งจะส่งออกสินค้าที่ผลิตโดยใช้ปัจจัยการผลิตที่ประเทศนั้นมีอยู่มากโดยเปรียบเทียบ และจะนำเข้าสินค้าที่ผลิตโดยใช้ปัจจัยการผลิตที่ประเทศนั้นมีอยู่น้อยโดยเปรียบเทียบ ดังนั้น ประเทศที่มีปัจจัยแรงงานมากเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยทุนก็จะส่งออกสินค้าที่เน้นหนักการใช้ปัจจัยแรงงาน (labor-intensive goods) และประเทศ

ที่มีปัจจัยทุนมากเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยแรงงาน ก็จะส่งออกสินค้าที่เน้นหนักการใช้ปัจจัยทุน (capital intensive goods)

อัตราการใช้ปัจจัยการผลิต (factor intensity) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างปัจจัยการผลิตสองชนิด หรือหลายชนิดที่ใช้ในการผลิตสินค้าต่าง ๆ ถ้ากำหนดให้ในการผลิตสินค้าชนิดใด ๆ ใช้ปัจจัยการผลิตสองชนิด คือ ปัจจัยทุน (K) และปัจจัยแรงงาน (L) หากการผลิตสินค้าชนิดใดต้องใช้ปัจจัยทุนเป็นสัดส่วนสูงกว่าปัจจัยแรงงาน เราเรียกสินค้านั้นว่า สินค้าที่เน้นหนักการใช้ปัจจัยทุน (capital intensive goods) และหากสินค้าชนิดใดต้องใช้ปัจจัยแรงงานในการผลิตเป็นสัดส่วนสูงกว่าปัจจัยทุน เราเรียกสินค้านั้นว่าสินค้าที่เน้นหนักการใช้ปัจจัยแรงงาน (labor-intensive goods)

Heckscher – Ohlin (อ้างถึงใน นิฐิตา เบญจนสุทินและนงนุช พันธกิจไพบูลย์ ,2548,หน้า 47-48) ได้กล่าวถึง ความอุดมสมบูรณ์ของปัจจัยการผลิต (factor abundance) ของแต่ละประเทศ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ

1. พิจารณาจากมูลค่าของปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ของแต่ละประเทศ (defined in terms of physical units) โดยพิจารณาจากปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในเชิงเปรียบเทียบ กล่าวคือ ความอุดมสมบูรณ์ของปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในประเทศที่ 1 และประเทศที่ 2 สามารถพิจารณาเปรียบเทียบจากอัตราส่วนของจำนวนปัจจัยการผลิต

2. พิจารณาจากราคาของปัจจัยการผลิตโดยเปรียบเทียบจาก (defined in terms of physical units) ความอุดมสมบูรณ์ของปัจจัยการผลิต จะพิจารณาเปรียบเทียบจากอัตราส่วนของราคาปัจจัยการผลิต โดยทั่วไปถ้าประเทศที่มีปัจจัยการผลิตชนิดใดอุดมสมบูรณ์ จะทำให้ราคาของปัจจัยการผลิตชนิดนั้นจะต่ำ กล่าวคือ ถ้าประเทศที่ 2 เป็นประเทศที่มีปัจจัยทุนอุดมสมบูรณ์มากกว่าประเทศที่ 1 แล้ว อัตราส่วนของราคาปัจจัยทุนต่อราคาของปัจจัยแรงงาน (P_K/P_L หรือr/w) ในประเทศที่ 2 จะต่ำกว่าในประเทศที่ 1 นั่นคือ $(P_K/P_L)_{\text{ในประเทศที่2}} < (P_K/P_L)_{\text{ในประเทศที่1}}$ หรือ $(r/w)_{\text{ในประเทศที่2}} < (r/w)_{\text{ในประเทศที่1}}$

อย่างไรก็ตาม ข้อสรุปข้างต้นอาจจะไม่เป็นจริงในบางกรณี เช่น ถึงแม้ว่าประเทศที่ 2 มีความอุดมสมบูรณ์ในปัจจัยทุน แต่ถ้าความต้องการสินค้า Y ในประเทศที่ 2 เพิ่มขึ้น และสินค้า Y เป็นสินค้าที่ใช้สัดส่วนของปัจจัยทุนในอัตราที่สูง (capital intensive goods) จะทำให้มีความต้องการปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นในประเทศที่ 2 ซึ่งจะส่งผลให้ราคาของปัจจัยทุนในประเทศที่ 2 สูงขึ้น จนอาจทำให้อัตราส่วนของราคาปัจจัยทุนต่อราคาปัจจัยแรงงานในประเทศที่ 2 อาจมากกว่าในประเทศที่ 1 นั่นคือ $(P_K/P_L)_{\text{ในประเทศที่2}}$ >หรือ $(P_K/P_L)_{\text{ในประเทศที่1}}$ ซึ่งจากกรณีดังกล่าวจะพบว่า ถ้า

พิจารณาจากจำนวนของปัจจัยการผลิตที่แต่ละประเทศมีอยู่โดยเปรียบเทียบประเทศที่ 2 จะเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ในปัจจัยทุน (capital abundant) แต่ถ้าพิจารณาจากราคาปัจจัยการผลิตโดยเปรียบเทียบประเทศที่ 2 ก็จะเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ในปัจจัยแรงงาน (labor abundant)

1.5 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวอย่างเสรีมี 2 ทฤษฎี คือ

1.5.1 ทฤษฎีความเสมอภาคแห่งอำนาจซื้อ [The Purchasing - Power Parity Theory (PPP)] ทฤษฎีนี้พัฒนาการมาจากแนวคิดทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเชื่อว่า อัตราแลกเปลี่ยนจะมีความสัมพันธ์กับระดับราคาสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศ และเชื่อว่าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินสองสกุลจะปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับช่องว่างระหว่างอัตราเงินเฟ้อ (differential rates of inflation) ระหว่างสองประเทศ โดยจะมีทิศทางการปรับตัวจนกระทั่งดุลยภาพของดุลการชำระเงินของทั้งสองประเทศได้ดุล แนวคิดของทฤษฎีนี้อยู่ภายใต้แนวคิดเรื่อง “กฎแห่งราคาเดียว” (Law of one price) ซึ่งหมายความว่า สินค้าชนิดเดียวกัน ขายในแต่ละประเทศ ราคาขายจะเท่ากัน เมื่อคิดอยู่ในรูปเงินสกุลเดียวกัน ซึ่งแสดงได้ตามสมการ ต่อไปนี้

สมการ $E P^{*} = P$

โดยที่ E = อัตราแลกเปลี่ยน (แสดงราคาของเงินสกุลในประเทศต่อ 1 หน่วยของเงินสกุลต่างประเทศ)

P = ระดับราคาสินค้าในประเทศ ในรูปของเงินสกุลท้องถิ่น

P^{*} = ระดับราคาสินค้าต่างประเทศ ในรูปของเงินตราต่างประเทศ

ทั้งนี้ข้อสรุปของทฤษฎีนี้อยู่ภายใต้ข้อสมมติว่าตลาดการค้าระหว่างประเทศมีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ ไม่มีต้นทุนค่าขนส่งและการกีดกันทางการค้าใด ๆ จากสูตรที่แสดง “Law of one price” สามารถคำนวณหาอัตราแลกเปลี่ยน ได้คือ

$$E = \frac{P}{P^{*}}$$

สูตรที่แสดงมีชื่อเรียกทางวิชาการว่า “ Absolute Purchasing Power Parity” ซึ่งในทางปฏิบัติจะมีปัญหาในการพิจารณาว่าระดับราคาที่กล่าวในทฤษฎีจะใช้กับสินค้าประเภทใดและกลุ่มสินค้าที่บริโภคในแต่ละประเภทก็มีน้ำหนักต่างกัน ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงนิยมใช้ดัชนีราคาแทนระดับราคา ซึ่งดัชนีราคาที่นิยมใช้มี 3 ประเภท คือ CPI, WPI และ GDP deflator ใน

กรณีที่พิจารณาในรูปของอัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน หรือที่เรียกว่า “ Relative Purchasing Power Parity” สูตรในการคำนวณ คือ

$$\Delta E = \Delta P_t / \Delta P^*_t$$

หรือ $$\% \Delta E = \% \Delta P_t - \% \Delta P^*_t$$

โดยที่ Δ แสดงถึงการเปลี่ยนแปลง ในกรณีที่เราแสดง Relative PPP ในรูปของระดับอัตราแลกเปลี่ยน เราจะได้สมการ

$$PPP_{Et} = \frac{P_t / P_0}{P^*_t / P^*_0} \cdot E_0$$

โดยที่ PPP_{Et} = อัตราแลกเปลี่ยนตามทฤษฎี relative PPP ณ เวลา t

P_t = ระดับราคาภายในประเทศ ณ เวลา t

P_0 = ระดับราคาภายในประเทศ ณ เวลา 0 ซึ่งเป็นปีฐาน

P^*_t = ระดับราคาต่างประเทศ ณ เวลา t

P^*_0 = ระดับราคาต่างประเทศ ณ เวลา 0 ซึ่งเป็นปีฐาน

E_0 = อัตราแลกเปลี่ยน ณ ปีฐาน

จากสูตรคำนวณหาอัตราแลกเปลี่ยนไม่ว่าจะเป็น Absolute PPP หรือ Relative PPP จะเห็นว่า อัตราแลกเปลี่ยนจะถูกกำหนดจากระดับราคาเปรียบเทียบ และการปรับเปลี่ยนในอัตราแลกเปลี่ยนอันเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างการเปลี่ยนแปลงของระดับราคา จะเกิดขึ้นได้ 2 ทางคือ 1) ทางแรก เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในราคาเปรียบเทียบระหว่างสินค้าเข้าและสินค้าออกทั้งสองประเทศ กล่าวคือ ประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าโดยเปรียบเทียบกับอีกประเทศ ราคาสินค้าส่งออกจะสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้านำเข้า จึงทำอุปสงค์สินค้าสินค้านำเข้าสูงขึ้นและอุปสงค์สินค้าส่งออกลดลงและดุลการค้าของประเทศจะเลวลง จากผลดังกล่าวจึงทำให้อุปสงค์ของเงินตราสกุลต่างประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่อุปสงค์สำหรับเงินตราสกุลของประเทศตนเองลดลง จึงทำให้ค่าเงินของประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าเสื่อมค่าลง (depreciate) ในทิศทางกลับกัน สำหรับประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้อต่ำกว่าราคาสินค้าเข้าสูงทำให้ลดการนำเข้า อุปสงค์สำหรับเงินตราประเทศคู่ค้าลดลง ขณะที่ราคาสินค้าส่งออกโดยเปรียบเทียบจะถูกลง ส่งออกจะเพิ่มขึ้น ดุลการค้าจะดีขึ้น ค่าเงินของประเทศอัตราเงินเฟ้อต่ำกว่าจะเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบัน 2) ทางที่สอง อัตราแลกเปลี่ยนอาจเปลี่ยนแปลงเพื่อสนองตอบต่อความแตกต่างของอัตราเงินเฟ้อ เป็นผลมาจาก การเก็งกำไร (speculation) ขณะที่ราคาของประเทศหนึ่งเปลี่ยนแปลงสูงกว่าอีกประเทศหนึ่ง ผู้จัดการกองทุนและพวกนักเก็งกำไรคาดการณ์ว่าอำนาจซื้อของเงินของประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้อสูงจะลดลง พวกกองทุนและนักเก็งกำไรจึงต้อง

เปลี่ยนการถือเงินจากสกุลเงินประเทศที่มีอำนาจซื้อลดลงไปถือครองเงินของอีกประเทศ จึงเป็นผลทำให้ค่าเงินของประเทศที่ทีอัตราเงินเฟ้อสูงเสื่อมค่าลง ซึ่งจะมีผลต่อ อัตราซื้อขายล่วงหน้า (forward exchange rates)

Real exchange rate เป็นดัชนีที่สร้างขึ้นโดยการนำเอาอัตราแลกเปลี่ยนตัวเงินมาพิจารณาร่วมกับระดับราคาสินค้าภายในและต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบระดับราคาสินค้าของสองประเทศว่าจะแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด จึงเป็นดัชนีที่ใช้วัดศักยภาพการแข่งขันของทั้งสองประเทศ สูตรในการคำนวณ

$$\varepsilon = \frac{ep^*}{P}$$

โดยที่ ε = อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (real exchange rate)

e = อัตราแลกเปลี่ยนตัวเงิน (nominal exchange rate)

p^* = ระดับราคาสินค้าต่างประเทศ

P = ระดับราคาสินค้าในประเทศ

2. ตลาดเงินตราและอัตราแลกเปลี่ยน

ตลาดเงินตราและอัตราแลกเปลี่ยนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ตลาดปริวรรตเงินตรา

ตลาดปริวรรตเงินตรา เป็นตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศสกุลต่าง ๆ เช่น ตลาด ปริวรรตเงินตราสกุลดอลลาร์สหรัฐ ก็คือตลาดที่ทำการซื้อขายเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยขณะหนึ่งขณะใด จะมีผู้ต้องการซื้อดอลลาร์สหรัฐและผู้ที่ต้องขายเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยผู้ที่ต้องการซื้อดอลลาร์คือ พ่อค้าผู้นำเข้าสินค้าต่างประเทศ ผู้ที่กำลังจะไปเที่ยวต่างประเทศ หรือผู้ที่ซื้อดอลลาร์ส่งไปให้บุตรหลานที่เรียนอยู่ต่างประเทศ เป็นต้น สำหรับผู้ที่ต้องการขายดอลลาร์ได้แก่ ผู้ส่งออก ผู้ที่ได้รับเงินโอนมาจากต่างประเทศ หรือนักธุรกิจที่ไปกู้เงินดอลลาร์ เป็นต้น ราคาซื้อขายดอลลาร์ที่กำหนด เรียกว่า “อัตราแลกเปลี่ยน” (exchange rate) โดยแสดงจำนวนเงินบาทที่ต้องใช้ในการแลกเงินจำนวน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เช่น อัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐเท่ากับ 35 บาท ราคาซื้อขายหรืออัตราแลกเปลี่ยนปรับเปลี่ยนขึ้นลงได้ กล่าวคือ ถ้าตลาดเสรี จะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราสกุลนั้น ๆ เช่นกรณีที่อัตราแลกเปลี่ยนเพิ่ม

เป็น 40 บาท แสดงว่า ค่าเงินบาทเสื่อมค่าลง (depreciation) เมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ หรือกล่าวอีกนัยคือ ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐแข็งตัวหรือเพิ่มค่าขึ้น (appreciation) เมื่อเทียบกับเงินบาท การเสื่อมค่าหรือเพิ่มค่าดังกล่าวให้เป็นไปตามอุปสงค์และอุปทาน ของดอลลาร์สหรัฐ ถ้าอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ค่าเงินบาทจะเสื่อมค่า (ค่าดอลลาร์เพิ่มค่า) แต่ถ้าอุปสงค์น้อยกว่าอุปทาน ค่าเงินบาทก็จะเพิ่มค่า (ค่าดอลลาร์สหรัฐลดค่าลง) ในกรณีตลาดไม่เสรี คือรัฐบาลมีอำนาจในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนและต้องการเปลี่ยนแปลง เช่น เดิมกำหนดไว้ที่ 34 บาท แล้วประกาศอัตราใหม่เป็น 36 บาท กรณีนี้เรียกว่าเป็นการลดค่าเงินบาท (devalue) ในทางกลับกันถ้าประกาศอัตราใหม่เป็น 33 บาท กรณีนี้เรียกว่าเพิ่มค่าเงินบาท (revalue) การปรับเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดประเภทนี้ จะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลและภาพรวมของเศรษฐกิจมหภาค

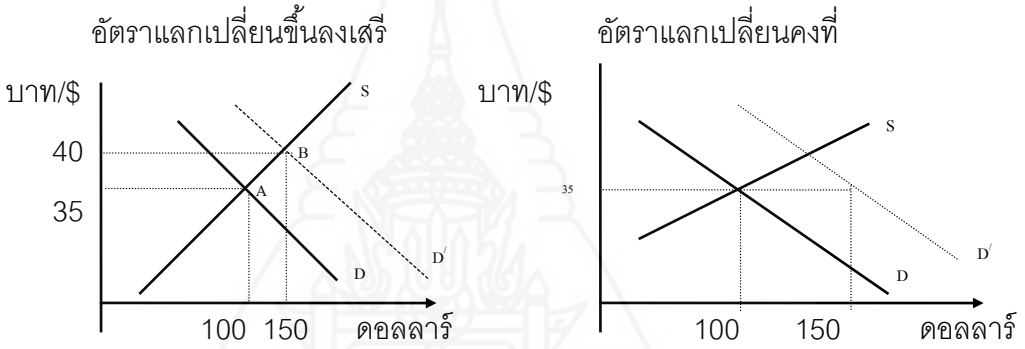

ภาพที่ 2.1 แสดงอัตราแลกเปลี่ยนขึ้นลงเสรีและอัตราแลกเปลี่ยนคงที่

ที่มา ; ปรีดา นาคเนาวทิม (2540 : 10 - 12)

ในระบบอัตราแลกเปลี่ยนเสรีนั้น เมื่ออุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ (ดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ราคาของเงินตราต่างประเทศนั้นเพิ่มขึ้นจาก 35 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐเป็น 40 บาทต่อดอลลาร์ นั่นคือ ค่าเงินบาทเสื่อมค่าลง ในขณะที่กรณีอัตราแลกเปลี่ยนคงที่นั้น เมื่ออุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น อัตราแลกเปลี่ยนจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากถูกกำหนดให้คงที่จะทำให้ตลาดไม่อยู่ในดุลยภาพ ซึ่งรัฐบาลจะต้องเข้าทำการแทรกแซง เพื่อให้อยู่ในระดับดุลยภาพ เช่น ขายเงินตราต่างประเทศนั้นออกมาในตลาดเพื่อเพิ่มอุปทานของเงินตราต่างประเทศ

2.2 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ คือ จำนวนของเงินตราสกุลหนึ่งที่จะต้องถูกจ่ายหรือเสียไปเพื่อแลกกับหนึ่งหน่วยเงินตราอีกสกุลหนึ่ง หรือก็คือราคาของเงินตราต่างประเทศนั่นเอง หรือคิดราคาของเงินตราต่างประเทศที่คิดอยู่ในหน่วยของเงินตราอีกประเทศหนึ่ง เช่น อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินดอลลาร์และเงินบาท คือ ราคาของเงิน 1 ดอลลาร์ที่คิดอยู่ในหน่วยของเงินบาทจะเท่ากับ 35 บาท (กฤตยา ตติรังสรรค์สุข,2544, หน้า 252)

อัตราแลกเปลี่ยนนั้นมีความสำคัญ เนื่องจากเหตุผล ดังนี้ (กฤตยา ตติรังสรรค์สุข ,2544, หน้า 253)

2.2.1 การมีการค้าระหว่างประเทศจะต้องมีการชำระเงินระหว่างประเทศเกิดขึ้น แต่ละประเทศจะมีเงินตราต่างสกุลกัน เช่น ไทยใช้เงินบาท ญี่ปุ่นใช้เงินเยน สหรัฐใช้เงินดอลลาร์ อังกฤษใช้เงินปอนด์ ประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถจะใช้เงินตราสกุลของตนเองชำระหนี้ระหว่างประเทศได้ แต่ละประเทศก็ต้องการให้ผู้ซื้อจ่ายเป็นเงินตราของตนเองหรือเงินตราสกุลอื่นที่ผู้ขายยินยอมรับ หรือต้องชำระหนี้ด้วยเงินตราสากล (international means of payment) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปได้แก่ ทองคำ และเงินตราบางสกุลที่มีอิทธิพลกว้างขวางในการค้าและการเงินของโลก ในขณะหนึ่งและเป็นที่ยอมรับว่ามีความน่าเชื่อถือเทียบได้กับทองคำ ดังนั้น การค้าจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราสามารถเปลี่ยนเงินตราสกุลหนึ่งไปเป็นอีกสกุลหนึ่ง นั่นคือจำเป็นต้องมีอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินตาสกุลต่าง ๆ เกิดขึ้นนั่นเอง

2.2.2 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลต่อการนำเข้าและการส่งออกโดยตรง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติด้วย ยกตัวอย่างเช่น เดิมอัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์เท่ากับ 35 บาท และสมมุติว่าราคาสินค้าออกของไทยหน่วยละ 30 บาท ดังนั้น ชาวต่างประเทศจะต้องจ่ายซื้อสินค้าออกของไทย 1 หน่วยเท่ากับ 1 ดอลลาร์ ต่อมาอัตราแลกเปลี่ยนลดลงเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 30 บาท ชาวต่างประเทศจะต้องจ่ายค่าสินค้าออกของไทยแพงขึ้นเป็น 1 หน่วย เท่ากับ 1.17 ดอลลาร์ แต่ถ้าเรามองทางด้านสินค้าของไทยเดิมอัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์เท่ากับ 35 บาท และสมมุติราคาสินค้าเข้า 1 หน่วยเท่ากับ 1 ดอลลาร์ชาวไทยต้องจ่ายเงินซื้อสินค้าเข้า 1 หน่วยเท่ากับ 35 บาท และเมื่อต่อมาอัตราแลกเปลี่ยนเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 30 บาท การซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศ 1 หน่วยเท่าเดิมจะจ่ายถูกลง โดยจ่ายเป็นเงิน 30 บาทเท่านั้น

ในทางตรงข้ามถ้าเดิมอัตราแลกเปลี่ยนเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 30 บาท และสมมุติว่าราคาสินค้าออกของไทยหน่วยละ 35 บาท ชาวต่างประเทศจะต้องจ่ายค่าซื้อสินค้าออกของไทย 1

หน่วยเท่ากับ 1.17 ดอลลาร์ ต่อมาอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 35 บาท ชาวต่างประเทศจะต้องจ่ายค่าสินค้าออกของไทยถูกลงเป็น 1 หน่วยเท่ากับ 1 ดอลลาร์เท่านั้น และถ้ามองทางด้านสินค้าเข้า 1 หน่วยเท่ากับ 1 ดอลลาร์ ชาวไทยต้องจ่ายค่าซื้อสินค้าเข้า 1 หน่วยเท่ากับ 1 ดอลลาร์ ซึ่งคิดเป็นเงินบาทเท่ากับ 30 บาทและเมื่อต่อมาอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 35 บาท การซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศ 1 หน่วย ราคา 1 ดอลลาร์จะต้องจ่ายเป็นเงินบาทถึง 35 บาท ซึ่งแพงขึ้นกว่าเดิม

สรุปคือ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนลดลงจะทำให้ราคาสินค้าส่งออกของไทยในสายตาของชาวต่างประเทศแพงขึ้นและมีผลกระทบทำให้การส่งออกลดลง และอัตราแลกเปลี่ยนลดลงจะทำให้ราคาสินค้าเข้าถูกลง และจะมีผลกระทบทำให้มีการสั่งซื้อสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นตรงข้ามถ้าอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น ราคาสินค้าออกของไทยสายตาของชาวต่างประเทศจะถูกลง จะมีผลกระทบทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นและอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น จะทำให้ราคาสินค้าเข้าในสายตาของชาวไทยแพงขึ้น การสั่งซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศจะลดลง

ดังนั้น เราอาจสรุปผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติได้ คือ ถ้าการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนทำให้มูลค่าการส่งออกสุทธิ(net export) เพิ่มขึ้น จะทำให้การผลิต การจ้างงานและรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น และอาจมีผลต่อดุลการค้า และดุลการชำระเงินดีขึ้นด้วย แต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนทำให้มูลค่าการส่งออกสุทธิ (net export) ลดลง อาจจะทำให้ดุลการค้าและดุลการชำระเงินเลวลง และมีผลกระทบต่อการผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติลดลงด้วย

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา มีรายละเอียด ดังนี้

สุภา เจริญกุล (2539) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นสำหรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย โดยศึกษาเฉพาะเสื้อโค้ต และเสื้อแจ็กเก็ตสตรีชนิดทอของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา และเครื่องยกทรงของไทยในตลาดญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์สำหรับสินค้าทั้งสองชนิดดังกล่าว ในตลาดสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น และศึกษาความยืดหยุ่นของอุปสงค์สำหรับสินค้าดังกล่าวต่อราคาและรายได้ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มี

นัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดอุปสงค์ สำหรับเสื้อโค้ตและเสื้อแจ็กเก็ตสตรีชนิดทอของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาได้แก่ อุปสงค์ของสินค้านั้นในปีที่ผ่านมา ราคาเปรียบเทียบของสินค้านั้นของไทยต่อราคาของเกาหลีใต้ รายได้ที่แท้จริงในสหรัฐอเมริกา การประกาศห้ามนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากไทยของสหรัฐอเมริกา (embargo) และการที่จีนมีสัดส่วนในการส่งออกสูงสุดในตลาดสหรัฐอเมริกา ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของเสื้อแจ็กเก็ตสตรีชนิดทอต่ออุปสงค์ในปีที่ผ่านมาเท่ากับ 0.26 ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาเปรียบเทียบระหว่างไทยกับเกาหลีใต้เท่ากับ 0.89 และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ที่แท้จริงเท่ากับ 0.96 ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาเปรียบเทียบระหว่างไทยกับเกาหลีใต้มีเครื่องหมายบวก และมีเครื่องหมายตรงข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบผลิตภัณฑ์เสื้อโค้ตและเสื้อแจ็กเก็ตสตรีชนิดทอได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และอาจเป็นไปได้ว่าศักยภาพในการแข่งขันของสินค้านี้ ขึ้นอยู่กับคุณภาพและแบบของผลิตภัณฑ์มากกว่าด้านราคา และผลการศึกษายังพบว่า การประกาศห้ามนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากไทยของสหรัฐอเมริกาทำให้การส่งออกเสื้อโค้ต และเสื้อแจ็กเก็ตสตรีของไทยไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาลดลง ในขณะที่การเข้ามาในตลาดสหรัฐอเมริกาของจีนสำหรับสินค้าชนิดนี้ กลับทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น

อาทิตย์ วุฒิคะโร (2539) ศึกษาเรื่อง ความเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดของกลุ่มอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากผลการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จของไทยส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเกือบร้อยละ 95 ซึ่งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเกือบร้อยละ 92 ส่วนในเรื่องการเชื่อมโยงไปข้างหลัง (backward linkage) จะเป็นการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอและถักผ้า นอกจากนี้โรงงานเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดใหญ่ที่ผลิตเพื่อการส่งออกนั้น ความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมผลิตผ้าผืนภายในประเทศยังมีไม่มาก เพราะโรงงานดังกล่าวมักใช้ผ้าผืนที่นำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากมีชนิดและรูปแบบให้เลือกหลากหลายรวมทั้งสามารถขอคืนภาษีอากรการนำเข้าได้หากเป็นการนำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก แต่แนวโน้มในปัจจุบันและอนาคตได้หันมาใช้ผ้าผืนที่ผลิตภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งช่วยลดต้นทุนในการผลิตมากขึ้น ในด้านของความเชื่อมโยงไปข้างหน้า (forward linkage) แบ่งเป็นตลาดภายในประเทศได้แก่ ตลาดระดับกลางขึ้นไปและตลาดระดับกลางลงมา โดยที่ตลาดระดับกลางขึ้นไปจะเน้นสินค้าที่มีคุณภาพและมีราคาสูงมีช่องทางการจำหน่ายเป็นห้างสรรพสินค้า ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าเฉพาะยี่ห้อตามศูนย์การค้าและย่านการค้าสำคัญในกรุงเทพและตัวจังหวัด หรือเฉพาะอำเภอใหญ่ในภูมิภาค ส่วนตลาดระดับกลางลงมาจะเน้นสินค้าที่มีคุณภาพแต่ราคาเหมาะสมไม่แพงนัก ตลาดหลัก ได้แก่ หน้ามหาวิทยาลัย

รามคำแหง ประตูน้ำ ใบหยก โบ้เบ้ จตุจักร บางลำพู และแผงลอยตามถนน เป็นต้น ส่วนตลาดต่างประเทศนั้น จะเป็นการผลิตเพื่อส่งออกโดยผลิตตามรูปแบบและคำสั่งซื้อซึ่งมักจะต้องพึ่งพาบริษัทตัวแทนทางการค้า (agent) โดยเฉพาะในส่วนของบริษัทตัวแทนการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากมีจำนวนน้อยเท่านั้นที่หาตลาดในต่างประเทศและส่งออกเองโดยตรง และพบว่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยมีตลาดใหญ่อยู่ที่สหรัฐอเมริกา และประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป

สิริมา โต๋วสัจจา (2549) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการวัดความสามารถในการแข่งขันอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพื่อการส่งออกของไทยไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2547 ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค และหาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ *(*RCA*)* ผลการศึกษาพบว่า ฮ่องกงมีค่า *RCA* สูง รองลงมา คือ ไทย จีน และเกาหลีใต้ ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของ RCA ดังนี้ 9.12 (ฮ่องกง) 2.71 (ไทย) 1.53 (จีน) 1.43(เกาหลีใต้) การประมาณค่าแนวโน้มการส่งออกของไทยไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาใน 5 ปี ถัดไป ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 – 2552 มีมูลค่าการส่งออกดังนี้ ปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่าการส่งออก 349,521.76 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 มีมูลค่าการส่งออก 392,623.39 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2550 มีมูลค่าการส่งออก 435,725.02 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2551 มีมูลค่าการส่งออก 478,826.65 ล้านบาท และ ปี พ.ศ. 2552 มีมูลค่าการส่งออก521,928.28 ล้านบาท

กนิษฐา สุขเจริญ (2552) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปยังออสเตรเลีย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลารายปี ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2551 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง และนำมาประมวลผลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด สำหรับมูลค่าการส่งออกเสื้อเชิ้ตของบุรุษหรือเด็กชายของไทยไปออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า ราคาส่งออกเสื้อเชิ้ตของบุรุษหรือเด็กชายของไทยไปออสเตรเลีย มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกเสื้อเชิ้ตบุรุษหรือเด็กชายของไทยไปออสเตรเลีย ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญ ราคาเสื้อเชิ้ตของบุรุษหรือเด็กชายของจีนที่ส่งออกไปออสเตรเลีย มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของออสเตรเลีย และสัดส่วนระหว่างอัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินดอลลาร์ออสเตรเลีย ต่ออัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาท ต่อดอลลาร์สหรัฐ โดยค่า R-square เท่ากับ 0.9519 แสดงว่าสมการที่คำนวณได้ มีความสามารถอธิบายการแลกเปลี่ยนแปลงอุปสงค์การส่งออกเสื้อเชิ้ตของบุรุษหรือเด็กชายของไทยไปออสเตรเลีย ได้ถึงร้อยละ 95.19

สำหรับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศอเมริกาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ทฤษฎีอุปสงค์ ทฤษฎีอัตราแลกเปลี่ยน

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค โดยสรุปได้ว่า มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นไปตามปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ได้แก่ ระดับราคาของสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับมูลค่าของสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อย่อมแปรผันกับระดับราคาของสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้นผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในมูลค่าน้อยลง และเมื่อราคาสินค้าลดลงผู้บริโภคจะซื้อสินค้ามากขึ้น ในที่นี้ดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศคู่ค้าสามารถชี้ให้เห็นถึงราคาเปรียบเทียบของไทยกับของประเทศคู่ค้าได้ในระดับหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศคู่ค้าสูงขึ้น หมายความว่าราคาสินค้าของไทยจะถูกลงในสายตาของผู้บริโภคในประเทศที่เราส่งสินค้าออกไปจำหน่าย ในทางกลับกันถ้าดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศคู่ค้าลดลง หมายความว่าราคาสินค้าของไทยจะแพงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการของผู้บริโภค อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงตัวแปรกำหนดอุปสงค์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับราคาของสินค้าหรือบริการเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศเพราะอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจะเป็นตัวเชื่อมโยงของราคาสินค้าของประเทศต่าง ๆ หากเราไม่ทราบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจะทำให้เราไม่สามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าระหว่างประเทศได้ และเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนมีการเปลี่ยนแปลง ราคาสินค้าทุกชนิดในต่างประเทศซึ่งคิดเป็นเงินตราของประเทศใดประเทศหนึ่งจะเปลี่ยนแลงไปด้วย และส่งผลต่อระดับราคาของสินค้าและบริการที่ว่ามูลค่าของสินค้าและบริการ ปัจจัยถัดมา คือ รายได้ของผู้บริโภคซึ่งถูกกำหนดโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้าที่เป็นเครื่องบ่งชี้ของเศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้น กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคมีรายได้มากก็จะบริโภคมาก และถ้าผู้บริโภคมีรายได้น้อยก็จะบริโภคน้อยตามหลักของทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค ส่วนอัตราเงินกู้ภายในประเทศจะมีผลต่อต้นทุนสินค้าและบริการ เมื่อต้นทุนสูงขึ้นราคาสินค้าก็จะสูงขึ้นผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในมูลค่าน้อยลง และเมื่อต้นทุนต่ำลงราคาสินค้าก็จะลดลงผู้บริโภคจะซื้อสินค้ามากขึ้นซึ่งเป็นไปตามกฎทฤษฎีอุปสงค์

บทที่ 3
วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มีวิธีดำเนินการศึกษาประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขอบเขตของการศึกษา 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล 3) แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา 4) การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2553 มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผู้ศึกษาเก็บรวมรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รายงานสถิติ รายงานประจำปีของหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการส่งออก และสถาบันพัฒนาสิ่งทอตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2553

1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.2.1 ตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (Ex)

1.2.2 ตัวแปรอิสระได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (Ex) และจากข้อมูลตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2553 แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลผลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least square : OLS)

3. แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นแบบจำลองในรูปฟังก์ชันแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า ซึ่งสามารถเขียนแบบจำลองในรูปฟังก์ชันได้ ดังนี้

$$Ex = f(Er, Int, Y, CPI)$$

โดยที่ Ex หมายถึง มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (หน่วย : พันล้านบาท)

Er หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (USA)

Int หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศ (Thai)

Y หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (USA)

CPI หมายถึง ดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (USA)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ คือ สมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณ (multiple linear regression)

ด้วยวิธี กำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least squares : OLS) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองทางเศรษฐมิติที่สร้างขึ้น โดยการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา กับตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนของไทยกับประเทศคู่ค้า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Thai) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (USA) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า(USA) เมื่อนำมาสร้างสมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณ สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$Ex = \beta 0 + \beta_1 Er + \beta_2 Int + \beta_3 Y + \beta_4 CPI$$

โดยที่ $\beta 0$ เป็น ค่าตัดแกนตั้ง (intercept)

β_1 , β_2 , β_3 และ β_4 เป็น สัมประสิทธิ์ (coefficients) ของตัวแปรอิสระ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบการประมาณค่าโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด คือ

R^2 คือ ค่าที่แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่มีต่อตัวแปรตาม

F - test ใช้ในการตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการ สามารถพยากรณ์สมการได้หรือไม่ โดยมีสมมติฐานในการทดสอบ ดังนี้

H_0 : ตัวแปรอิสระทุกตัวไม่สามารถใช้พยากรณ์ได้

H_1 : ตัวแปรอิสระบางตัวสามารถใช้พยากรณ์ได้

ในการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test) ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2553 จำนวน 52 รายการ ผู้ศึกษาได้เลือกทดสอบโดยวิธี Augmented Dickey – Fuller (ADF) test ที่เสนอโดย Dickey and Fuller 1979 และ 1981 และวิธีของ Phillips - Perron (PP) test ที่เสนอโดย Phillips and Perron 1988 หากผลการทดสอบข้อมูลมีความไม่นิ่ง นั่นคือข้อมูลชุดนี้มีการเคลื่อนไหวไปตามแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตามกาลเวลา (Time trend)และความแปรปรวนวิ่งห่างออกจากเดิมไปตามแนวโน้มของระยะเวลาที่เพิ่มขึ้น การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test) ทั้งจากวิธีของ ADF test และของ PP test เป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลเหล่านี้ มีคุณสมบัตินิ่งหรือไม่ โดยใช้สมการต่อไปนี้

$$\Delta y_t = \mu + \gamma_{t-1} + \sum_{i=2}^{\infty} \beta i \ \Delta y_{t-i+1} + \varepsilon_t$$

จากสมการดังกล่าว ถ้าค่า $\gamma = 0$ แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความไม่นิ่ง (non – stationary) จะต้องทำการตรวจสอบต่อไปว่าข้อมูลเหล่านี้มีความนิ่งเมื่อทำการหาส่วนต่างของข้อมูล (difference) ในลำดับใด ข้อมูลส่วนใหญ่มีความไม่นิ่ง ที่ระดับนัยสำคัญ 5 % อย่างไรก็ตามหลังจากที่ทำการหาส่วนต่างลำดับที่ 1 (first difference) ของข้อมูลเหล่านี้ แล้วนำไป

ทดสอบความนิ่งของข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง จะพบว่าข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้มีคุณสมบัติของความนิ่ง (stationary) จากผลการทดสอบข้อมูลชุดนี้ สามารถแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test) โดยวิธีของ ADF test และของ PP test

Unit Root Test	ADF – test		PP – test	
	No trend	Trend	No trend	Trend
EX	-0.067445	-1.689674	-3.368379*	-4.198824*
ER	-0.177455	-1.593609	-1.645118	-2.361838
Y	-0.544797	-1.766718	-0.585015	-1.951891
CPI	-0.487960	-1.764140	-0.468137	-2.578216
INT	-5.948299*	-5.713175*	-4.669074*	-3.544805*
(first difference)				
DLNEX	-7.501177*	-3.919721*	-13.31809*	-16.67111*
DLNER	-7.501177*	-7.588552*	-7.434023*	-7.661371*
DLNY	-6.485643*	-6.428240*	-6.484617*	-6.427183*
DLNCPI	-7.495519*	-7.544701*	-7.235187*	-8.566186*

หมายเหตุ *ที่ระดับนัยสำคัญ 5%

จากตารางที่ 3.1 ผู้ศึกษาทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test) โดยวิธีของ ADF test และวิธีของ PP test โดยการทดสอบตัวแปรอนุกรมเวลาของปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อนำตัวแปรไปทดสอบครั้งแรก พบว่าตัวแปรบางตัวแปรมีความไม่นิ่ง ที่ระดับนัยสำคัญ 5 % อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ทำการหาส่วนต่างลำดับที่ 1 (first difference) ของตัวแปรเหล่านี้ แล้วนำไปทดสอบอีกครั้งหนึ่ง พบว่าตัวแปรทั้งหมดมีความนิ่ง (stationary) ที่ระดับนัยสำคัญ 5 % สำหรับตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) มีความนิ่งโดยไม่ต้องทำการหาส่วนต่างลำดับที่ 1 (first difference) เพราะข้อมูลมีความนิ่งที่ระดับนัยสำคัญ 5 %

บทที่ 4
สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย

การศึกษาสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ผู้ศึกษาได้รวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ ผลการศึกษาสรุปได้ 8 หัวข้อ ดังนี้

1. โครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย

โครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยนั้น โดยเริ่มจากอุตสาหกรรมต้นน้ำ (*upstream*) กลางน้ำ (*middle stream*) และปลายน้ำ (*downstream*) ตามลำดับ อุตสาหกรรมเส้นใยเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำ อุตสาหกรรมปั่นด้าย อุตสาหกรรมผ้าทอและถ้าถัก และอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์ลายและแต่งสำเร็จ เป็นอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ เป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำ อุตสาหกรรมเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกันทั้งระบบ เมื่อพิจารณาจากขั้นตอนการผลิตข้างต้นแล้วอาจจำแนกกิจกรรมในอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยออกเป็นอุตสาหกรรมย่อยเป็น 5 อุตสาหกรรม (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม , 2552 หน้า 10 - 18) ดังนี้

1.1 อุตสาหกรรมเส้นใย สามารถแบ่งประเภทของเส้นใยออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) เส้นใยธรรมชาติ ได้แก่ เส้นใยฝ้าย เส้นใยไหม ลินิน ป่าน ปอ เป็นต้น โดยนิยมใช้เส้นใยฝ้ายมากที่สุด และประเทศไทยจำเป็นต้องนำเข้าฝ้ายจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด เนื่องจากภูมิอากาศของประเทศไทยไม่เหมาะสมกับการปลูกฝ้าย 2) เส้นใยสังเคราะห์ ได้แก่ เส้นใยโพลีเอสเตอร์ เส้นใยไนลอน เส้นใยอะคริลิค และเส้นใยเรยอน (rayon) เป็นต้น อุตสาหกรรมเส้นใยเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่ต้องมีการลงทุนสูง ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง แต่มีการจ้างงานน้อย ผลผลิตของอุตสาหกรรมเส้นใย แต่ปัญหาของอุตสาหกรรมนี้ คือ ไม่สามารถผลิตวัตถุดิบเพื่อป้อนให้แก่อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ภายในประเทศให้เพียงพอต่อความต้องการ

1.2 อุตสาหกรรมปั่นด้าย เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบเส้นใยสังเคราะห์มาจากภายในประเทศเป็นหลัก แต่บางส่วนต้องนำเข้าฝ้ายจากต่างประเทศซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมปั่นด้าย ได้แก่ เส้นด้ายฝ้าย ซึ่งแบ่งเป็นเส้นด้ายสำหรับทอผ้า และเส้นด้ายสำหรับ

เย็บผ้า และเส้นด้ายใยสังเคราะห์ ได้แก่ เส้นด้ายโพลีเอสเตอร์ เส้นด้ายในลอน เส้นด้ายอะคริลิค และเส้นด้ายเรยอน

1.3 อุตสาหกรรมสิ่งทอและถักผ้า เป็นอุตสาหกรรมที่เดิมใช้แรงงานมาก แต่ต่อมามีการนำเครื่องจักรมาใช้มากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากรูปแบบการทอผ้ามีความซับซ้อนมากขึ้น และมีความต้องการประหยัดจากขนาด อุตสาหกรรมนี้ใช้วัตถุดิบจากอุตสาหกรรมปั่นด้ายซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมสิ่งทอและถักผ้า ได้แก่ ผ้าทอ ประกอบด้วยผ้าทอจากใยฝ้าย ใยสังเคราะห์และใยผสม และผ้าถัก ประกอบด้วยผ้าถักจากใยฝ้าย ใยสังเคราะห์และใยผสม

1.4 อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และตกแต่งสิ่งทอ เป็นอุตสาหกรรมขั้นตอนสุดท้ายของการผลิตผ้าก่อนออกสู่ผู้บริโภคหรือโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีความหลากหลายของระดับเทคโนโลยีและการลงทุนมาก กระบวนการในอุตสาหกรรมนี้จะเพิ่มคุณค่าให้ผ้าผืนในด้านความสวยงาม น่าใช้ สวมใส่สบาย และเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานในกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนั้นอุตสาหกรรมนี้ยังสามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ผ้าผืนถึง 2-3 เท่าตัว โดยผ่านกระบวนการฟอก ย้อม และทำการแต่งสำเร็จ ทำให้ผ้ามีคุณสมบัติต่าง ๆ เช่นอ่อนนุ่ม มัน เงา กันน้ำ หรือยับยาก เป็นต้น อย่างไรก็ดี ปัญหาสำคัญของอุตสาหกรรมนี้ คือ การใช้สารเคมี และปัญหาสภาพแวดล้อมเนื่องจากมีของเสียจากกระบวนการผลิตค่อนข้างสูง

1.5 อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม เป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำของระบบโครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นสำคัญ แม้การผลิตส่วนใหญ่ยังใช้เครื่องจักรที่มีอายุการใช้งานมานาน แต่ยังเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำ นอกจากนั้นอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มยังคงเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด เนื่องจากแรงงานที่มีฝีมือผลิตภัณฑ์ที่ได้จึงมีความประณีต ทำให้เป็นที่ต้องการของตลาด โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากการทอและจากการถัก

นอกจากอุตสาหกรรมสิ่งทอที่กล่าวมาแล้วข้างต้นยังมีอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมไหม อุตสาหกรรมนอนวูฟเวน (ซึ่งผลิตผ้าอ้อมเด็ก ชุดผ่าตัดของแพทย์ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงพยาบาล) และอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อการเคหะ (เคหะสิ่งทอ) เป็นต้น

2. มูลค่าอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นอุตสาหกรรมมีทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยทั่วไปผู้ผลิตจะส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศ ทั้งนี้อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ยังสร้างรายได้ให้ประเทศได้สูงอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง ในปี พ.ศ.2549 ถึง 2550 จากมูลค่า GDP ของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปทั้งหมด 209,678 ล้านบาท จะมีส่วนที่เป็นผลผลิต SME ร้อยละ 34.6 (เป็นของผู้ผลิตขนาดกลางร้อยละ 22.2 และผู้ผลิตขนาดเล็กร้อยละ 12.5) ซึ่งมูลค่าดังกล่าวเพิ่มขึ้นตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 - 2549 ประเทศไทยได้ส่งออกสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปต่างประเทศ ที่มีมูลค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่นตามลำดับ อย่างไรก็ดีในภาวะที่โลกต้องเผชิญวิกฤตการณ์ทางการเงิน ที่มีจุดเริ่มต้นมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาและส่งผลกระทบไปทั่วโลกทำให้อำนาจซื้อของประเทศคู่ค้าของไทยลดลง กดดันให้ผู้ส่งออกจะต้องหาตลาดใหม่ ๆ เพื่อรองรับสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป

3. จำนวนโรงงานและการจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีโรงงานจำนวน 2,519 โรงงาน และประมาณร้อยละ 90 ของจำนวนโรงงาน เป็น SME ร้อยละ 61 เป็นโรงงานขนาดเล็ก และร้อยละ 30 เป็นโรงงานขนาดกลาง ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ค่าแรงค่อนข้างมีผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุน โดยพบว่าต้นทุนแรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปและอุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์และตกแต่งสำเร็จ มีสัดส่วนนี้ถึงร้อยละ 20 และ ร้อยละ 15 ตามลำดับ ขณะที่โครงสร้างต้นทุนแรงงานอุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ เส้นใยธรรมชาติ เส้นด้ายสังเคราะห์ เส้นด้ายธรรมชาติ และผ้าผืน มีสัดส่วนร้อยละ3.8 ร้อยละ4.6 ร้อยละ9.6 ร้อยละ9.5 และร้อยละ 10 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปและอุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์และตกแต่งสำเร็จ ซึ่งอยู่ปลายสายการผลิตที่ใช้แรงงานค่อนข้างสูง

ปัญหาด้านแรงงานที่พบในประเทศไทยไทย คือ การขาดแคลนวิศวกรและช่างเทคนิคผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น physical chemical และ textile fiber เป็นต้น ในอุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำ ซึ่งในที่นี้ยังรวมถึงการขาดแคลนนักออกแบบที่มีความสามารถเป็นที่ยอมรับระดับสากล ที่เป็นส่วนสำคัญ ในส่วนอุตสาหกรรมปลายน้ำด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า ไม่ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานอีกทั้งไม่มีปัญหาในเรื่องของฝีมือแรงงาน เพราะมีการพัฒนาเครื่องจักรมาช่วยในการผลิต แต่ประสบปัญหาอัตราค่าจ้างแรงงานสูง โดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง เช่น ค่าแรงไทยสูงกว่าจีน และอินเดียเกือบ 2 เท่าและสูงกว่าเวียดนามประมาณ 3 เท่า

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปโดยรวมมีอัตราการขยายตัวติดลบในปี พ.ศ.2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2544 เพราะเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก

โดยโรงงานที่มีการขยายตัวติดลบคือ โรงงานทอผ้าและถักผ้า ฟอกย้อม พิมพ์และตกแต่ง และเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งโรงงานที่มีอัตราการขยายตัวแบบคงที่มีเพียงโรงงานผลิตเส้นใจสังเคราะห์และ โรงงานปั่นด้ายเท่านั้น จำนวนโรงงานที่จดทะเบียนในประเทศไทย ของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปในเดือนมกราคม พ.ศ.2551 มีจำนวนโรงงานที่ประกอบกิจการใหม่ หรือตั้งโรงงานใหม่มีจำนวนทั้งสิ้น 16 โรงงาน มีจำนวนแรงงานทั้งสิ้น 1,965 คน ประเภทของจำนวนโรงงานที่มีการตั้งใหม่มากที่สุด คือ การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีจำนวน 10 โรงงาน และมีจำนวนคนงาน 1,547 คน โรงงานถักผ้ามีจำนวน 2 โรงงาน และการผลิตประเภทอื่น ๆ เช่น ทอผ้า เคหะสิ่งทอ ปักลวดลาย ถักผ้า

โรงงานที่ขยายกิจการมีจำนวน 2 โรงงาน และมีแรงงาน 99 คน โดยเป็นโรงงานทอผ้าและพิมพ์ผ้า สำหรับโรงงานที่ยกเลิกกิจการมีทั้งสิ้น 9 โรงงาน มีจำนวนแรงงาน 482 คน โดยเป็นโรงงานเส้นใยและปั่นด้าย 1 โรงงานและโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป จำนวน 8 โรงงาน จากข้อมูลจำนวนโรงงานในข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการยังคงมีความเชื่อมั่นในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ดังจะเห็นได้จากโรงงานที่มีการประกอบกิจการใหม่ถึง 16 โรงงาน และมีโรงงานที่ขยายกิจการเพิ่มขึ้นอีก 2 โรงงาน ซึ่งทำให้เกิดการจ้างแรงงานเพิ่มมากขึ้น

การนำเข้าเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต เครื่องจักรสำคัญในอุตสาหกรรมนี้ได้แก่ เครื่องถักผ้า เครื่องปั่นด้าย เครื่องจักรเย็บผ้า เครื่องฟอกทำความสะอาด อบแห้ง และเครื่องซัก เป็นต้น ทั้งนี้มูลค่าจำนวนการนำเข้าเครื่องจักรของประเทศไทยในเดือน มกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2550 มีมูลค่าการนำเข้าทั้งสิ้น 395.08 ล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.65 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ.2549

4. ปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป จากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ พ.ศ. 2550 สรุปปัญหาแบ่งออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้

4.1 ปัญหาด้านการผลิต ที่มีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ ดังนี้ 1) เครื่องจักรล้าสมัย 2) ขาดแคลนบุคลากรและแรงงานฝีมือ 4) ขาดการทำวิจัยและพัฒนา 5) ต้นทุนการผลิตสูง ภาระจากภาษีนำเข้าวัตถุดิบอยู่ในอัตราสูง ค่าบริการสาธารณูปโภคอยู่ในอัตราสูง เช่น น้ำบาดาล เป็นต้น 6) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่ามลพิษทางดิน ทางน้ำ ทางอากาศ ทางเสียง และขยะ

4.2 ปัญหาด้านการค้า สาเหตุสำคัญของปัญหาด้านการตลาด ได้แก่ การขาดการทำตลาดเชิงรุก ไม่มีแบรนด์เนมเป็นของตนเอง ขาดการพัฒนารูปแบบของสินค้า และปัญหาด้านความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรม โดยบริษัทขนาดใหญ่ในต่างประเทศได้หันมาใช้ระบบห่วงโซ่อุปทานในการบริหารจัดการด้านการสั่งซื้อและการเก็บสต็อกสินค้ามากขึ้น บริษัทผู้ส่งออกที่ผู้ซื้อมั่นใจว่าสามารถผลิตสินค้าได้ตามคุณภาพที่ต้องการ และส่งมอบสินค้าได้ตามกำหนด ระยะเวลาสั้น มีระบบเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์สามารถติดตามและตรวจสอบสต็อกสินค้าได้ ปัญหาด้านข้อมูลข่าวสารไม่สมบูรณ์ ยังขาดข้อมูลเชิงลึก ข้อมูลไม่ครบถ้วน ตลอดจนการจัดเก็บข้อมูลกระจัดกระจายอยู่หลายหน่วยงาน ขาดข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ และนโยบายนำเข้าของประเทศคู่ค้า ซึ่งมักเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

4.3 ปัญหาจากด้านรัฐบาล พิธีการทางศุลากรมีความยุ่งยาก ล่าช้า และไม่ชัดเจน ปัญหาการขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ ล่าช้า โดยกรมศุลากรจะต้องใช้เวลาในการคำนวณการใช้วัตถุดิบของสินค้าสำเร็จรูปว่ามีขั้นตอนการผลิตอย่างไร จนกระทั่งถึงขั้นสำเร็จเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป จึงจะสามารถทำการคืนภาษีอากรได้ ซึ่งอาจทำให้ผู้ประกอบการขาดเงินทุนหมุนเวียนในกระบวนการผลิต ภาษีมูลค่าเพิ่มจากสรรพากรในเรื่องของภาษีซื้อและภาษีขายในการนำเข้าและส่งออกสินค้า

จุดอ่อนของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย มีดังนี้ 1) ต้องนำเข้าสินค้าฝ้ายจากต่างประเทศ เนื่องจากวัตถุดิบฝ้ายในประเทศลดลงเพราะเกิดปัญหาแมลง 2) ต้นทุนการผลิตในประเทศไทยสูง เนื่องจากมีการเก็บภาษีในการนำเข้าวัตถุดิบสูง อีกทั้งยังมีค่าจ้างและเงินเดือนแรงงานสูงกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค 3) จากการรายงานพบว่า ผู้ผลิตสินค้าเครื่องนุ่งห่มไทยยังมีการโดนปฏิเสธจากลูกค้าในระดับที่สูง ผลมาจากการไม่มีประสิทธิภาพในการผลิต และสินค้าไม่ได้มาตรฐาน 4) ประเทศไทยพึ่งตลาดในการส่งออกกับประเทศหลักมากเกินไป โดยเฉพาะประเทศอเมริกา ที่มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็น 3 เท่าของยอดการส่งออกทั้งหมด ทำให้อุตสาหกรรมได้รับผลกระทบทั้งจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในอเมริกาและกลุ่มประเทศทางยุโรป และปัญหาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน 5) ไทยมีปัญหาในเรื่องความโปร่งใสของการดำเนินงานของรัฐบาลกับธุรกิจสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มนอกจากนี้ยังมีการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ขยายไปในวงกว้าง

โอกาสของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย มีดังนี้ 1) ข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศ ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นในหลายๆด้าน ทำให้ไทยมีความเข้าใจและเจาะตลาดเครื่องนุ่งห่มของญี่ปุ่นได้เพิ่มมากขึ้น 2) การเชื่อมโยงทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน โครงการ The

Source Asean Full Service Alliance หรือ SAFSA ก่อตั้งภายใต้กรอบความร่วมมือของสมาพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน (AFTEX) และโครงการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน(ACE) ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจขึ้นในภูมิภาคและให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในอาเซียนเป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจรและตอบสนองความต้องการของตลาดโลก โดยมีเป้าหมายที่จะจับคู่ทางธุรกิจระหว่างผู้ผลิตและผู้ซื้อให้ได้จำนวน 20 คู่ ขณะนี้มีแบรนด์ดังจากอเมริกาและยุโรปที่เข้าร่วมโครงการ 3) การเจริญเติบโตและแนวโน้มของอุตสาหกรรมแฟชั่น การที่ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดงาน Bangkok Fashion City ส่งผลทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในอุตสาหกรรมรวมไปถึงตราสินค้าของไทย โดยมีการคาดหวังว่าประเทศไทยจะสามารถเป็นศูนย์กลางทางด้านแฟชั่นได้ในปี 2012 4) การฟื้นตัวของเศรษฐกิจจากการที่ไทยมีข้อตกลงการค้าเสรีต่างๆ ทำให้อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในปี 2010 แต่ข้อจำกัดในการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าส่งออกสู่ตลาดโลกที่พบคือ การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ โดยเฉพาะวิศวกร นักเคมี และดีไซด์เนอร์

ภัยคุกคามของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย มีดังนี้ 1) ปัจจัยทางการเมือง 2) ปัจจัยทางด้านต้นทุนการผลิต หลายประเทศในภูมิภาคเอเชียพยายามขยายตลาดส่งออกไปยังต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เช่นประเทศบังคลาเทศ และกัมพูชา ที่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าไทยและมีแนวโน้มในการพัฒนาทักษะแรงงานให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนากระบวนการผลิตให้ทันสมัยมากขึ้น 3) การกีดกันทางการค้า ตั้งแต่ต้นปี 2548 เป็นต้นมาที่อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของโลกได้กลับเข้าสู่กรอบการค้าเสรี การแข่งขันก็ทวีความรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าจีนได้เข้ามามีบทบาทในตลาดโลกมากขึ้นจากการได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตที่ต่ำ และสหรัฐอเมริกาต้องยกเลิกมาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้าเครื่องนุ่งห่มจากจีนในช่วงปี 2006 - 2008 เพื่อเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น

5. แนวยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ภายใต้บริบททางเศรษฐกิจและการค้าสิ่งทอเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่เปลี่ยนแปลงไปสู่การค้าเสรี ซึ่งส่งผลทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมระดับโลกต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง และต้องปรับตัวสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายบนฐานของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน และการพัฒนารูปแบบการประกอบการแบบพันธมิตรธุรกิจกับ

ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนั้น ภายใต้แนวคิดอาเซียน ดังนั้น จึงสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยในระยะ 5 ปี ข้างหน้า คือ “ไทยเป็นศูนย์กลางสิ่งทอและแฟชั่นของภูมิภาคอาเซียน” เพื่อให้การส่งเสริมพัฒนาบรรลุตามเป้าประสงค์ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้ (กระทรวงอุตสาหกรรม, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2552)

5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริม กลุ่มคลัสเตอร์สิ่งทอ เพื่อให้อุตสาหกรรมในภาพรวม สามารถใช้ประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนความรู้ เครือข่ายวิชาการ การแบ่งปัน ลูกค้า แหล่งวัตถุดิบ และอำนาจการต่อรองกับคู่ค้าต่างประเทศ รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

5.1.1 ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการของภาครัฐ และบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภายใต้กรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางการทำงานในทิศทางเดียวกัน โดยมีการทำงานในลักษณะบูรณาการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน

5.1.2 เร่งรัดการพัฒนาและยกระดับกลุ่มคลัสเตอร์สิ่งทอที่มีอยู่เดิม โดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างผู้ประกอบการประเภทเดียวกัน และผู้ประกอบการในห่วงโซ่การผลิต (vertical supply chain) ในการสนับสนุนซื่อกันและกัน ประกอบกิจการร่วมผลิต ร่วมค้า การวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน

5.1.3 ส่งเสริมการสร้างกลุ่มคลัสเตอร์ในระดับภูมิภาค และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกัน พัฒนารูปแบบการประกอบการแบบพันธมิตรธุรกิจ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้สร้างเครือข่ายทางวิชาการด้านการวิจัยพัฒนา และการพัฒนานวัตกรรมตลอดจนฐานข้อมูลลูกค้า แหล่งวัตถุดิบ และเพิ่มอำนาจการต่อรองกับคู่ค้าต่างประเทศ

5.1.4 พัฒนาฐานข้อมูลสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทาน และการพัฒนาคลัสเตอร์ภายในภูมิภาคด้วยการจัดตั้งหน่วยงานที่มีความรู้ทางด้านสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เพื่อมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมสู่การเป็นอุตสาหกรรมฐานความรู้

5.2 ยุทธศาสตร์การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและการสร้างปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุน ดังนี้

5.2.1 พัฒนาส่งเสริมงานด้านวิจัยและพัฒนา สนับสนุนยกระดับผลิตภัณฑ์เดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่ทั้งที่เป็นสิ่งทอคุณสมบัติพิเศษและสิ่งทอเทคนิค โดยสนับสนุนความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการพัฒนาผลิตภัณฑ์

5.2.2 การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า และกระบวนการผลิตให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานสากล โดยเฉพาะมาตรฐานด้านกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

5.2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศ และนักลงทุนภายในประเทศ ในสาขาสิ่งทอคุณสมบัติพิเศษ (functional textile) และสิ่งทอเทคนิค โดยใช้มาตรการจูงใจด้านภาษี

5.2.4 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อการขนส่งและส่งมอบสินค้าและบริการ (logistics) ร่วมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิต (supply chain) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนากระบวนการผลิตด้วยการบริหารจัดการสมัยใหม่ และส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการผลิต และการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในมีความเท่าทัน รวดเร็วในการส่งมอบผลิตภัณฑ์ตามแนวโน้มของตลาดโลก

5.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคน เพื่อพัฒนายกระดับทักษะและองค์ความรู้บุคลากรหลัก และบุคลากรสนับสนุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย ดังนี้

5.3.1 ยกระดับความรู้ของผู้ประกอบการสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งด้านเทคนิคและการบริหารจัดการ โดยศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

5.3.2 แสวงหากำลังคนในระดับเชี่ยวชาญสูงจากในและต่างประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ครบถ้วนทุกด้าน แก่กำลังแรงงานในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 ยกระดับความรู้และทักษะแรงงานในสถานประกอบการให้สามารถรองรับการผลิตที่ใช้องค์ความรู้โดยเฉพาะคุณสมบัติพิเศษและสิ่งทอเทคนิค โดยส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ภายในองค์กรหรือหน่วยธุรกิจ

5.3.4 พัฒนานักวิจัยสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อยกระดับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มให้มีตราสินค้าแฟชั่นที่เป็นที่ยอมรับในและต่างประเทศ และด้านการตลาดที่มีศักยภาพในระดับสากล

5.3.5 พัฒนาหลักสูตรเฉพาะด้านในสาขาสิ่งทอที่ขาดแคลน เพื่อต่อยอดผู้จบสาขาใดก็ได้ให้มาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเพิ่มความรู้เบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานอื่น ๆ ในอุตสาหกรรม เช่น การบริหารจัดการ การตลาด ทักษะทางภาษา เป็นต้น

5.4 ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดในประเทศและขยายการลงทุนเชิงรุกในอาเซียน และตลาดใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อรักษาฐานตลาดภายในประเทศให้สามารถเข้าถึงกลุ่มประเทศคู่ค้าเป้าหมายได้ตามความต้องการ

6. สถานการณ์อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยในปัจจุบัน

อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ครบวงจร ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำที่เริ่มต้นจากกระบวนการผลิตสิ่งทอไปจนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ นั่นคือ การผลิตเครื่องนุ่งห่ม ในปัจจุบันอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยมีแนวโน้มถดถอยและชะลอตัว และหากวิเคราะห์สภาพการณ์การผลิตและการส่งออกไปจนถึงปี 2554 นายสุกิจ คงปิยาจารย์ นายกสมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย เปิดเผยว่า อัตราการเติบโตจะลดลงจากปีนี้ประมาณร้อยละ 10 โดยมูลค่าการส่งออกจะเหลือประมาณ 3,000 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2553 นี้ตัวเลขการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไทยในช่วง 9 เดือนแรก มียอด 2,377.35 ล้านเหรียญสหรัฐ มีอัตราเติบโตร้อยละ 6.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยตลาดสหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นตลาดใหญ่ที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 39 รองลงมา คือกลุ่มสหภาพยุโรป (อียู) ร้อยละ 32 ญี่ปุ่นร้อยละ 8 อาเซียน 9 ประเทศ ร้อยละ 3.5 ส่วนที่เหลือเป็นตลาดอื่น ปีนี้ที่คาดว่ามูลค่าการส่งออกจะอยู่ที่ระดับ 3,200 - 3,300 ล้านเหรียญสหรัฐ เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยปัจจัยเสี่ยงหลักยังคงเป็นค่าเงินบาทแข็งค่า ขึ้นทำให้มีปัญหาด้านการแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง เช่น เวียดนาม บังกลาเทศ อินโดนีเซีย กัมพูชา ศรีลังกา และอินเดีย ขณะเดียวกันต้นทุนวัตถุดิบจากฝ้ายในตลาดโลกเพิ่มขึ้นเท่าตัว จากการที่ผลผลิตในตลาดโลกลดลง สำหรับตลาดหลักอย่างสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป (อียู) เป็นตลาดที่มียอด คำสั่งซื้อลดลง ขณะที่อาเซียนและจีน มี คำสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจีนจะกลายมาเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ในอนาคต และลดบทบาทในฐานะผู้ส่งออกลง เพื่อขายสินค้าในประเทศมากขึ้น เพราะมีกำลังซื้อสูงมากอยู่แล้ว ส่วนตลาดญี่ปุ่นผู้ประกอบการไม่สนใจ เนื่องจากญี่ปุ่นต้องการสินค้าราคาถูก และสนใจตลาดสินค้าแฟชั่นมากกว่าทั้งนี้สมาชิกกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในปี 2552 มีจำนวน

สมาชิกทั้งหมด 73 บริษัท เป็นสมาชิกสามัญจำนวน 69 ราย และสมาชิกสมทบ 4 ราย ซึ่งบทบาทสำคัญของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนี้

6.1 เป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่ามวลรวมของภาคอุตสาหกรรมที่มากที่สุดของประเทศ

6.2 มีการจ้างแรงงานมากถึง 1 ล้านคน คิดเป็น 20% ของการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตทั้งหมด

6.3 เป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่มีบทบาทสำคัญในการนำเงินตราเข้าประเทศอย่างต่อเนื่อง

6.4 ประเทศไทยมีส่วนแบ่งทางด้านการส่งออกเครื่องนุ่งห่มของโลกอันดับที่ 9 โดยคิดเป็นร้อยละ 1.07

7. การวิเคราะห์อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยกับกลุ่มประเทศคู่ค้า

7.1 อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยกับสหรัฐอเมริกา ในปี 2010 การนำเข้าของสหรัฐฯ จากประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงเพียงเล็กน้อย โดยมีส่วนต่างเพิ่มขึ้นในประเทศอื่นๆ เช่น อินเดีย เวียดนาม ฮอนดูรัส เป็นต้น โดยที่เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากฝ้ายและเส้นใยประดิษฐ์มูลค่าการส่งออกมากที่สุด ประเทศไทยนั้นเป็นผู้ส่งออกหลักของตลาดสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสื้อชั้นในสตรี และ ชุดชั้นใน เนื่องจากผู้นำเข้าสหรัฐฯมองว่าไทยมีความสามารถในการจัดการโซ่อุปทานเป็นอย่างดี การนำเข้าสินค้าจากไทยในตลาดสหรัฐฯ ที่ผ่านมานั้นค่อนข้างคงที่ แม้ว่าไทยจะได้รับผลกระทบจากการยกเลิกนโยบายการให้สิทธิการค้าพิเศษการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน และการริเริ่มความตกลงการค้า สำหรับไทยนั้นผู้ผลิตสำคัญๆ เช่น ชุดชั้นใน Hanes ได้เลือกให้ไทยเป็นผู้ส่งสินค้าหลัก เพราะมีความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานที่ดีมาโดยตลอด ดังนั้นไทยจึงจำเป็นต้องรักษาความสามารถในการส่งสินค้า การให้ข้อมูลและเอกสารประกอบสินค้าตามที่ต้องการ รวมถึงการรักษาความสัมพันธ์การค้ากับบริษัทคู่ค้าไว้ให้ดีด้วย เพื่อไม่ให้บริษัทคู่ค้าสหรัฐฯ พิจารณาการนำเข้าสินค้าจากประเทศอื่น อันเป็นการสร้างความเหนือกว่าทางการแข่งขันของไทยกับประเทศคู่ค้าของสหรัฐอื่นๆด้วย

7.2 อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยกับสหภาพยุโรป ประเทศไทยต้องเผชิญกับคู่แข่งทางการค้าใหม่ ๆ ที่สามารถขยายจำนวนและศักยภาพในการผลิตในราคาที่ต่ำกว่าและมีความได้เปรียบมากกว่าในด้านราคาเพื่อเข้าตลาดยุโรป จากสัดส่วนการส่งออกในระดับ 3.16 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มรวมของโลกในปี 2538 ลดลงเหลือ1.60 เปอร์เซ็นต์ในปี 2546

และลดลงเรื่อยๆ นอกจากนั้นสถานะของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยในปัจจุบันอยู่กึ่งกลาง (Comparative Nutcracker) ระหว่างสินค้าระดับบนกับสินค้าระดับล่าง ทำให้ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดทั้ง 2 ระดับ ในตลาดบนไทยต้องเผชิญกับคู่แข่งที่ได้เปรียบในด้านชื่อเสียงของผลิตภัณฑ์การออกแบบและคุณภาพ อาทิ อิตาลี ฝรั่งเศส และฮ่องกง ในขณะที่ตลาดระดับล่าง ไทยเผชิญการกับการแข่งขันกับจีนและเวียดนาม

7.3 อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งนุ่งห่มไทยกับเอเชีย ประเทศคู่ค้าการส่งออกที่สำคัญของไทยคือญี่ปุ่นและฮ่องกง โดยเฉพาะข้อตกลงโครงการหนึ่งที่ไทยได้ประสานงานกับทางประเทศญี่ปุ่นทำให้ไทยได้รับการสนับสนุนจากความร่วมมือกับญี่ปุ่นให้คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อที่จะส่งสินค้าไปขายในตลาดระดับบนได้ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมฟอกย้อมและตกแต่งสำเร็จ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยตรงตามรสนิยมของชาวญี่ปุ่น และด้วยความได้เปรียบตรงที่เป็นผู้ผลิตที่มีทักษะและประสบการณ์มาก จึงส่งผลให้ท้าให้อุตสาหกรรมของไทยสามารถแข่งขันได้ดีในตลาดต่างประเทศ ส่วนกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชียจะเป็นไปทางด้านการแข่งขันการส่งออกมากกว่า

8. ความอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสร้างชาติ และเติบโตควบคู่มากับการพัฒนาประเทศไทยมาช้านาน แต่ปัจจุบันอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยกำลังเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงนานัปการ ในสถานการณ์เช่นนี้ทิศทางอุตสาหกรรมสิ่งทอในอนาคตจะเป็นเช่นไร และจะยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงได้อย่างไร หนังสือพิมพ์ "ฐานเศรษฐกิจ" ได้สัมภาษณ์นายวิรัตน์ ตันเดชานุรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ หนึ่งในหน่วยงานสำคัญที่มีภารกิจในการสนับสนุนในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม นายวิรัตน์ กล่าวว่า จากข้อมูลการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในช่วงที่ผ่านมาได้เจริญเติบโตเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่มีสะดุดบ้างในบางปี อาทิ ในปี 2551 ไทยมีการส่งออกมูลค่ากว่า 7,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่พอมาปี 2552 ลดลงเหลือ 6,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นผลจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจโลก แต่ในปี 2553 ล่าสุดไทยส่งออกมูลค่าเกือบ 7,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่า 20% ขณะที่ช่วงไตรมาสแรกของปี 2554 มีการส่งออกมูลค่า 2,149 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึง 23%

"อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังมีอนาคตที่ดีมาก ในอดีตเคยได้รับผลกระทบจากวัตถุดิบทั้งฝ้ายแพง แรงงานขาดแคลน ผลกระทบจากเงินบาทที่แข็งค่าไม่เลิก และจากภัยธรรมชาติในประเทศไทย และที่เกิดขึ้นกับประเทศคู่ค้า เรายังโตได้ขนาดนี้ ดังนั้นเชื่อว่าทั้งปีนี้การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยจะโตไม่ต่ำกว่า 15-20% หากไม่มีอะไรมากระทบอย่างรุนแรง" สำหรับตลาดหลักของเราปัจจุบันอยู่ที่สหรัฐอเมริกา มีมูลค่าต่อปี1,600-1,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สหภาพยุโรปหรืออียู ประมาณ 1,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนญี่ปุ่นก่อนหน้านี้เป็นตลาดอันดับ 3 ราวกว่า 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับอาเซียนเมื่อก่อนเป็นอันดับ 4 แต่ปัจจุบันเป็นอันดับ 3 แล้ว โดยเราส่งออกไปประมาณกว่า 1,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯเกือบเท่าอียู คาดว่าภายใน 1-2 ปีข้างหน้า อาเซียนจะกลายเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของไทย เพราะประเทศเพื่อนบ้านยกเว้นอินโดนีเซีย จะมีความต้องการนำผ้าผืนและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ จากเราไปผลิตส่งออกเพิ่มขึ้น ส่วนแนวโน้มตลาดส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในอนาคต ตลาดสหรัฐฯมีแนวโน้มลดลง เพราะมีคู่แข่งขันมาก เป็นตลาดที่เน้นเรื่องราคาถูก จะทำให้ไทยถูกแย่งตลาดจากคู่แข่งขันโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มอินโดจีน(ลาว กัมพูชา เวียดนาม) อินโดนีเซีย บังกลาเทศ ศรีลังกา ขณะที่ตลาดอียูมีทิศทางการขยายตัวเพิ่มขึ้น เพราะเป็นตลาดที่เน้นเรื่องคุณภาพสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ประกอบการของไทยสามารถปรับตัวในเรื่องเหล่านี้ได้ดี สำหรับตลาดญี่ปุ่นช่วงที่ผ่านมา แม้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น หรือ JTEPA จะทำให้ไทยส่งออกไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่มากดังหวัง เพราะปีนี้ญี่ปุ่นได้รับผลกระทบเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิ ทำให้การบริโภคลดลง แม้ทิศทางการส่งออกของไทยยังมีแนวโน้มที่ดี แต่ก็มีสิ่งที่ต้องพึ่งระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องคุณภาพมาตรฐานสินค้า ซึ่งในอีกไม่กี่ปีข้างหน้านี้ในตลาดอียูจะบังคับให้เสื้อผ้าทุกตัวที่ส่งไปจำหน่ายจะต้องติดฉลากเขียว หรือฉลากสิ่งแวดล้อม (Eco-label) รวมถึงติดฉลากคาร์บอนฟุตปรินต์ (ฉลากแสดงปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของโรงงานผลิต) เพื่อบ่งชี้ว่าเป็นสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบเรื่องสารเคมีอันตรายต่างๆ อย่างเข้มงวด รวมถึงอีกหลายๆ ประเทศที่กำลังตามมา ในเรื่องเหล่านี้ผู้ประกอบการไทยต้องปรับตัวให้ทัน ผู้อำนวยสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ยังให้ทรรศนะสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยที่จะสามารถแข่งขันได้ดีในอนาคต และควรขยายช่องทางโอกาสให้มากขึ้นได้แก่ กลุ่มเคหะสิ่งทอ เช่น ผ้าปูเตียง ปลอกหมอน ผ้าม่าน พรมต่างๆ รวมถึงเฟอร์นิเจอร์ที่บุด้วยผ้าไม่ติดไฟ ทำความสะอาดในตัวเองได้ไม่ต้องซัก เป็นต้น โดยการผลิตต้องเน้นลวดลายบ่งบอกเอกลักษณ์ถึงความเป็นไทยไม่สามารถซื้อหาจากประเทศอื่นได้

บทที่ 5
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกากับตัวแปรอิสระ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) กับตัวแปรตามได้แก่ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่มห่มไทย (Ex) ใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2553 จำนวน 52 รายการ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พ.ศ. 2541-2553 (Dependent variable : DLNEx)

Dependent Variable: DLNEX
Method: Least Squares
Date: 04/30/11 Time: 08:16
Sample (adjusted): 2541Q2 2553Q4
Included observations: 51 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.098673	0.098300	-1.003792	0.3207
DLNER	2.364148	0.692778	3.412563	0.0014
INT	0.010800	0.012966	0.832914	0.4092
DLNY	1.586823	1.247148	1.272362	0.2096
DLNCPI	2.991520	3.162456	0.945948	0.3491

R-squared	0.231864	Mean dependent var	-0.010277
Adjusted R-squared	0.165069	S.D. dependent var	0.188271
S.E. of regression	0.172032	Akaike info criterion	-0.589376
Sum squared resid	1.361373	Schwarz criterion	-0.399982
Log likelihood	20.02910	Hannan-Quinn criter.	-0.517003
F-statistic	3.471304	Durbin-Watson stat	2.767686
Prob(F-statistic)	0.014678		

จากตารางที่ 5.1 พบว่า มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) มีค่า *t-statistic* เท่ากับ 3.412563 มีค่า *p-value* เท่ากับ 0.0014 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 (ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99)

สมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) กับตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย (Ex) ใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2553 จำนวน 52 รายการ เขียนสมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณได้ ดังนี้

Ex = - 0.098673 + 2.364148 Er + 0.010800 Int + 1.586823 Y + 2.991520 CPI

t-statistic (-1.003792) (3.412563) (0.832914) (1.272362) (0.945948)

R^2 = 0.231864 F-statistic = 3.471304 Prob (F-statistic) = 0.014678

Durbin - Watson statistic = 2.767686

1. ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า

1.1 อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) มีค่า *t-statistic* เท่ากับ 3.412563 มีค่า *p-value* เท่ากับ 0.0014 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 หรือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย (Ex)ในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

1.2 เมื่อพิจารณาแบบจำลองจากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าประสิทธิภาพการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.231864 แสดงว่าตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ร้อยละ 23.19 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 76.81 เป็นผลมาจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมารวมไว้ในสมการนี้ จากการทดสอบค่านัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 พบว่า มีตัวแปรอิสระเพียงตัวแปรเดียวเท่านั้น ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) สามารถอธิบายความแปรปรวนของมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่า อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (Er) ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนี้

1.2.1 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (Er) ซึ่งอธิบายได้ว่า จากอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 หรือค่าเงินบาทของไทยอ่อนค่าลงร้อยละ 1 จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.36 ในขณะที่ตัวแปรอิสระที่เหลืออีก 3 ตัวแปร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาได้อย่างมีนัยสำคัญ

สรุปได้ว่า อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกามีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่มห่มไทย (Ex)ในทิศทางเดียวกัน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 (มีค่า Sig = 0.01) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ 1 ในขณะที่ตัวแปรอิสระที่เหลือ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) เทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาได้อย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 6
สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2553 โดยวิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกากับตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) การวิเคราะห์ตัวแปรดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองสมการถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณ โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (Er) มีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

1.2 ตัวแปรอิสระอื่น ๆ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาได้อย่างมีนัยสำคัญ

1.3 ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศคู่ค้า (Er) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงตัวแปรตาม คือมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (Ex) ได้ร้อยละ 23.19

2. อภิปรายผล

2.1 อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเงินดอลลาร์สหรัฐเป็นเงินตราสกุลหลักในการดำเนินธุรกิจการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐจะมีผลต่อรายได้ที่ผู้ส่งออกได้รับในรูปเงินบาทและการแข่งขันในต่างประเทศ เช่น ถ้าค่าเงินบาทอ่อนค่าเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ แม้ว่าราคาในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐจะคงเดิม แต่รายได้ในรูปเงินบาทของผู้ส่งออกจะมีมากขึ้น และมีผลในการจูงใจให้ผู้ส่งออกพยายามผลิตและส่งออกสิ่งค้ามากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถทำให้ผู้ส่งออกสามารถลดราคาสินค้าส่งออกในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐได้ในระดับหนึ่ง โดยจะไม่ทำให้รายได้จากการส่งออกในรูปเงินบาทลดลง ซึ่งส่งผลทำให้ผู้ส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยมีความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคากับคู่แข่งเพิ่มมากขึ้น จึงสามารถผลิตและส่งสินค้าได้มากขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าค่าเงินบาทแข็งค่าเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ แม้ว่าราคาในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐจะคงเดิม แต่รายได้ในรูปเงินบาทของผู้ส่งออกจะลดลงหรือบางรายถึงกับขาดทุน เป็นผลให้ผู้ส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยขาดแรงจูงใจที่จะผลิตเพื่อการส่งออกและตัดสินใจออกจากธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปในที่สุด ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

2.2 อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (Er) ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ ถ้าค่าเงินดอลลาร์สหรัฐเปลี่ยนแปลงแข็งค่าขึ้นร้อยละ 1 หรือค่าเงินบาทของไทยอ่อนค่าลงร้อยละ 1 จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.36 นั่นคืออัตราแลกเปลี่ยนเงินของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (Er) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลต่อการนำเข้าและการส่งออกโดยตรง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติด้วย ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเดิมอัตรา

แลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 36 บาท และสมมุติว่าราคาสินค้าส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยราคาหน่วยละ 36 บาท ดังนั้นชาวต่างประเทศจะต้องจ่ายซื้อสินค้าส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย 1 หน่วยเท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ และถ้าอัตราแลกเปลี่ยนลดลงเป็น 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 30 บาท ชาวต่างประเทศจะต้องจ่ายค่าสินค้าส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยแพงขึ้นเป็น 1 หน่วย เท่ากับ 1.2 ดอลลาร์ แต่ถ้าเรามองทางด้านสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย เดิมอัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์เท่ากับ 36 บาท และสมมุติราคาสินค้านำเข้า 1 หน่วย เท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ผู้ประกอบการชาวไทยต้องจ่ายเงินซื้อสินค้านำเข้า 1 หน่วยเท่ากับ 36 บาท และถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 30 บาท การซื้อสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ 1 หน่วยเท่าเดิมจะจ่ายถูกลง โดยจ่ายเงินซื้อสินค้านำเข้าเป็นเงิน 30 บาทเท่านั้น

สรุปคือถ้าอัตราแลกเปลี่ยนลดลงหรือค่าเงินบาทมีค่าแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะทำให้ราคาสินค้าส่งออกของไทยในสายตาของชาวต่างประเทศแพงขึ้นและมีผลกระทบทำให้การส่งออกลดลง และถ้าอัตราแลกเปลี่ยนลดลงหรือค่าเงินบาทอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาจะทำให้ราคาสินค้าเข้าถูกลง และจะมีผลกระทบทำให้มีการสั่งซื้อสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น ราคาสินค้าส่งออกของไทยในสายตาของชาวต่างประเทศจะถูกลง จะมีผลกระทบทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นและอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น จะทำให้ราคาสินค้าเข้าในสายตาของชาวไทยแพงขึ้น การสั่งซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศจะลดลง การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่อดุลการค้า ดุลการชำระเงิน การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติได้ กล่าวคือ ถ้าการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนทำให้มูลค่าการส่งออกสุทธิ(net export) เพิ่มขึ้น จะทำให้การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น และอาจมีผลต่อดุลการค้า และดุลการชำระเงินดีขึ้นด้วย แต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนทำให้มูลค่าการส่งออกสุทธิ (net export) ลดลง อาจจะทำให้ดุลการค้าและดุลการชำระเงินเลวลง และมีผลกระทบต่อการผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติลดลงด้วย

2.3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int)ไม่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา อาจเป็นเพราะการปรับตัวของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int) จะขึ้นหรือลงนั้นมีผลกระทบต่อทั้งผู้ฝากเงินและผู้ประกอบการ เมื่อมีการปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้นผู้ฝากเงินจะมีรายได้เพิ่มขึ้นส่งผลให้การจับจ่ายเพิ่มขึ้นซึ่งจะเป็นผลดีต่อยอดขายของภาคธุรกิจ แต่เมื่อมีการปรับอัตราดอกเบี้ยลงผู้ฝากเงินจะมีรายได้ลดลงส่งผลให้การจับจ่ายลดลง ขณะที่ด้านผู้ประกอบการอาจกระทบต่อเงินกู้ที่ใช้ในการ

ประกอบธุรกิจ โดยทำให้ภาระต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้วภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีต้นทุนทางการเงินไม่ถึง 10% ของต้นทุนการดำเนินการของภาคธุรกิจทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับที่นางผ่องเพ็ญ เรืองวีรยุทธ ผู้ช่วยผู้ว่าการสายตลาดการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้กล่าวแสดงความเห็นไว้ในงานสัมมนาทางธุรกิจหัวข้อ "ค่าเงินบาทหรือดอกเบี้ย Impact ใดแรงกว่ากัน ?" จัดโดยธนาคารกรุงศรีอยุธยา เมื่อ 24 มี.ค. 2554 กล่าวว่าในความเป็นจริงแล้วอัตราดอกเบี้ยจะมีความสำคัญมากกว่าในตลาดการเงินเพราะส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยที่เป็นระดับจูงใจให้เงินทุนไหลเข้ามาลงทุน ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าอัตราดอกเบี้ยนั้น ๆ ต้องมีส่วนต่างในระดับสูงและค่าเงินไม่ผันผวนมากเกินไป ขณะที่ส่วนต่างดอกเบี้ยในระดับไม่กี่เปอร์เซ็นต์นั้น คงจะไม่จูงใจให้เงินทุนไหลเข้ามามากนัก เพราะการเคลื่อนไหวขึ้นลงของค่าเงินในระดับ 1-2% ใช้เวลาเพียงช่วงสั้นเท่านั้น ดังนั้นแล้วความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยจึงน้อยกว่าความคาดหวังในเรื่องค่าเงิน เพราะแม้ดอกเบี้ยจะมีส่วนต่างแค่ 2% แต่หากคนมองว่า ค่าเงินมีโอกาสที่จะแข็งค่าขึ้นได้มากกว่านี้ เม็ดเงินก็จะต้องไหลเข้ามาในประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งก็เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า อันจะมีผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

จึงสรุปได้ว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศไทย (Int)ไม่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพราะสำหรับการส่งออกและนำเข้าแล้วอัตราดอกเบี้ยถือเป็นปัจจัยรองซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกและนำเข้าเพียงเล็กน้อยเท่านั้นหรือแทบจะไม่ส่งผลใด ๆ เลย

2.4 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) ไม่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา แม้ว่าจะมีปัจจัยทางด้านอุปสงค์ของประเทศอเมริกาในการต้องการที่จะบริโภคสินค้าในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้บริโภคจากประเทศอเมริกาจะเลือกซื้อสินค้ากับผู้ผลิตและผู้ส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มชาวไทย และแม้อัตราแลกเปลี่ยนจะเป็นตัวกำหนดภาวะการส่งออกของไทย แต่ก็มีอีกหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคว่าจะเลือกบริโภคสินค้าที่มีฐานการผลิตจากประเทศใด เช่น ราคาเปรียบเทียบของไทยกับของประเทศคู่แข่ง ปริมาณการส่งออกของคู่แข่งในตลาดโลก คุณภาพและความประณีตในการผลิตสินค้าส่งออก และความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต และด้วยปัจจัยอื่นๆเหล่านี้มีผลทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศคู่ค้า (Y) และดัชนีราคาผู้บริโภคภายในประเทศคู่ค้า (CPI) ไม่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้ประกอบการส่งออกสินค้ากับต่างประเทศควรหาวิธีการลดความเสี่ยงจากความผันผวนของค่าเงินบาทและเงินดอลลาร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการแลกเปลี่ยนสินค้าที่จำเป็นต้องพึ่งพาตลาดซึ่งต้องใช้เงินดอลลาร์สหรัฐ โดยการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อเป็นการประกันความเสี่ยงด้านการเงิน ซึ่งอาจช่วยให้ผู้ส่งออกสินค้าของไทยลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาได้ โดยการป้องกันความเสี่ยงในตลาดล่วงหน้า จะเกี่ยวข้องกับการทำสัญญาล่วงหน้า โดยอาจจะทำสัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคต (Future Contract) หรือทำสัญญาซื้อขายเงินตราล่วงหน้า (Forward Contract) สัญญาซื้อขายเงินตราล่วงหน้าขนาดของการซื้อขายไม่เป็นมาตรฐาน ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคล ปริมาณการซื้อขายของสัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคตเพิ่มขึ้นโดยตลอด และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในธุรกรรมระหว่างประเทศ ส่วน Future Contracts สัญญาจะเป็นสัญญาที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นมาตรฐานในการซื้อขาย

3.1.2 ปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในขณะนี้ก็คือ ปัญหาด้านประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการคือ เครื่องจักรล้าสมัย ขาดแคลนบุคลากรและแรงงานฝีมือ และขาดการทำวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หรือการสร้างนวัตกรรม ดังนั้นผู้ประกอบการของไทยควรพัฒนาปรับปรุงเทคโนโลยีด้านการผลิตให้มีประสิทธิภาพมีคุณภาพมากขึ้น มีสมบัติพิเศษเฉพาะทาง เพื่อที่จะได้เป็นการเพิ่มมูลค่าในตัวสินค้าและเป็นการสร้างสินค้าที่เกิดความแตกต่างกันในตัวสินค้าและมีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น และอาจจะต้องสั่งนำเข้าเครื่องจักรอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อเพิ่มผลผลิตและมีคุณภาพสูงขึ้น ในขณะเดียวกับจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มผลผลิตแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มควบคู่ไปด้วย โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในตลาดโลกมีการแข่งขันที่สูงขึ้น ลูกค้าต่างคาดหวังกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งจากการวิเคราะห์ความต้องการแรงงานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มพบว่าความต้องการแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่แรงงานในระดับกึ่งฝีมือ(Semi - Skills) ยังคงขาดแคลนอยู่มาก เนื่องมาจากแรงงานส่วนใหญ่มักไม่ได้รับการศึกษา ฝึกอบรม และฝึกฝนทางด้านสิ่งทอมาโดยตรง ประกอบกับมีการเข้าและออกจากงานมาก ทำให้ไม่มีทักษะความชำนาญ ผู้ประกอบการจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวคิด โดยปรับปรุงรูปแบบกระบวนการผลิตสินค้าให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและทักษะพนักงานระดับกึ่งฝีมือให้มี

ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้มากกว่า 1 ทักษะ (Multi skills) เพื่อช่วยลดขั้นตอนการทำงาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพแรงงาน ทำให้พนักงานมีรายได้เพิ่มขึ้น และช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ส่วนบุคลากรในภาคส่วนอื่นๆ เช่น ผู้บริหาร วิศวกร ช่างเทคนิค พนักงาน จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคเฉพาะทาง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในภายภาคหน้า และมีความสามารถในการวิเคราะห์วิจัยควบคู่ไปด้วย

3.1.3 เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยโดยรวม เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้จากการส่งออกเป็นลำดับต้นๆ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยแต่ละปีสามารถสร้างรายได้การส่งออกปีละกว่า 3 แสนล้านบาท โดยปี 2553 ที่ผ่านมาสามารถสร้างมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 9.8 ของ GDP ภาคอุตสาหกรรม หน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ควรตระหนักถึงปัญหาของการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาท และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อการพิจารณาหามาตรการต่าง ๆ ช่วยเหลือและแก้ปัญหาการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยให้ดียิ่งขึ้น และมีมาตรการรองรับที่เหมาะสมต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษาควรเพิ่มตัวแปรอิสระที่อาจส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย ได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน ราคาสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยและประเทศคู่แข่ง ราคาน้ำมัน ความสามารถของฝีมือแรงงานของไทยและประเทศคู่แข่ง หรือนวัตกรรมที่ใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั้งของไทยและประเทศคู่แข่ง เป็นต้น

3.2.2 ผู้ศึกษาควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของสหรัฐอเมริกาหรือในกลุ่มประเทศแถบยุโรปสำหรับสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป เพื่อจะได้เชื่อมโยงการผลิตสินค้าและการตลาดกลุ่มสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนิษฐา สุขเจริญ (2552) “ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปออสเตรเลีย” สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กฤตยา ตติรังสรรค์สุข (2544) *เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กระทรวงอุตสาหกรรม, กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2552) มูลค่าการผลิตรายอุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. 2549 - 2552 ค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2553, จาก http://www.dip.go.th

กระทรวงอุตสาหกรรม, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2552) สถานการณ์การผลลิตในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2549. ค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2553, จาก http://www.nesdb.go.th

ณงคราญ สหัสกุล (2547) “การวิเคราะห์ผลกระทบจากการผันผวนของค่าเงินบาทที่มีต่อการส่งออกกุ้งแช่แข็งของประเทศไทย :2540 – 2546” การศึกษาค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2553) *อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร* ค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2553, จาก http://www.bot.or.th

นิฐิตา เบญจมสุทิน และนงนุช พันธกิจไพบูลย์ (2548) *เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีดา นาคเนาวทิม (2540) *เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์-มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พัชนียา พัชนีรัตนกรณ์ (2550) “แนวโน้มการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย” การศึกษาค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ศูนย์การศึกษาการค้าระหว่างประเทศ (2548)*โครงการศึกษาศักยภาพการแข่งขันสินค้าอุตสาหกรรมไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอุตสาหกรรมสิ่งทอ.* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2553) *รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 โครงการจัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา สาขาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม* ค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2553, จาก http://www.thaitextile.org.th

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2553) *ศูนย์ข้อมูลสิ่งทอเชิงลึก* ค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2553, จาก http://www.thaitextile.org.th

สิริมา โต๋วส้จจา (2549) "การวิเคราะห์การได้เปรียบในการส่งออกสิ่งทอของไทยไปสหรัฐอเมริกา" สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุภา เจริญกุล (2539) "ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นสำหรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย" สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อาทิตย์ วุฒิคะโร (2539) "ความเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดกลุ่มอุตสาหกรรมเสื้อผ้า-สำเร็จรูปในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" กรุงเทพมหานคร : กรมการส่งเสริมอุตสาหกรรม, กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อมูลแสดงตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ตั้งแต่ พ.ศ. 2541-2553 จำนวน 52 รายการ

Year/Q	Ex	Er	Int	Y	CPI in USA
2541/Q1	5617.78	47.07	15.25	8936.20	161.90
2541/Q2	4701.04	40.25	15.25	8995.30	162.80
2541/Q3	5952.90	41.00	14.83	9098.90	163.40
2541/Q4	4662.84	36.90	12.33	9237.10	164.00
2542/Q1	3800.60	36.99	10.17	9315.50	164.60
2542/Q2	4466.45	37.13	8.92	9392.60	166.20
2542/Q3	6473.92	38.27	8.53	9502.20	167.20
2542/Q4	5485.58	38.77	8.25	9671.10	168.30
2543/Q1	5415.32	37.60	8.00	9695.60	169.60
2543/Q2	5416.56	38.61	8.00	9847.90	171.70
2543/Q3	7591.50	40.94	7.83	9836.60	173.10
2543/Q4	6910.01	43.30	7.50	9887.70	174.00
2544/Q1	5771.74	43.17	7.50	9875.60	175.70
2544/Q2	7275.23	45.35	7.50	9905.90	177.50
2544/Q3	7711.55	44.91	7.50	9871.10	177.80
2544/Q4	6447.42	44.30	7.50	9910.00	177.30
2545/Q1	4887.65	43.70	7.00	9977.30	177.70
2545/Q2	5479.81	42.75	7.00	10031.60	179.80
2545/Q3	7338.35	42.02	7.00	10090.70	180.60
2545/Q4	6297.26	43.37	6.75	10095.80	181.20
2546/Q1	5675.94	42.76	6.67	10138.60	183.00
2546/Q2	5544.13	42.18	6.42	10230.40	183.70
2546/Q3	6330.24	41.27	6.00	10410.90	184.60
2546/Q4	4806.08	39.73	5.75	10502.60	184.60
2547/Q1	4612.50	39.17	5.75	10612.50	186.30
2547/Q2	5298.57	40.22	5.75	10671.50	188.90
2547/Q3	7262.00	41.25	5.75	10728.70	189.60
2547/Q4	6075.12	40.25	5.75	10796.40	190.70
2548/Q1	4905.67	38.57	5.75	10878.40	191.90
2548/Q2	5464.95	40.04	5.75	10954.10	194.50
2548/Q3	7324.59	41.29	5.75	11050.00	196.80
2548/Q4	5883.68	40.99	6.58	11086.10	197.80
2549/Q1	5534.57	39.29	7.08	11217.30	198.90
2549/Q2	5091.91	38.27	7.58	11291.70	202.30
2549/Q3	6012.11	37.64	7.75	12965.90	203.40
2549/Q4	4935.50	36.53	7.75	13060.70	201.70
2550/Q1	4647.79	35.54	7.75	13099.90	203.80
2550/Q2	4209.66	34.64	7.33	13204.00	207.70
2550/Q3	4924.41	34.01	6.75	13268.50	208.20
2550/Q4	4484.24	33.87	6.75	13363.50	209.70
2551/Q1	4426.74	32.37	6.75	13339.20	212.10
2551/Q2	4343.69	32.25	6.88	13359.00	216.70
2551/Q3	4459.77	33.83	7.13	13223.50	219.30
2551/Q4	4508.18	34.80	7.00	12993.70	212.10
2552/Q1	3355.61	35.29	6.41	12832.60	212.00
2552/Q2	4390.57	34.68	6.00	12810.00	214.30
2552/Q3	3179.83	33.92	5.85	12860.80	215.70
2552/Q4	3891.89	33.26	5.85	13019.00	216.10
2553/Q1	3320.91	32.85	5.85	13138.80	217.00
2553/Q2	3655.49	32.33	5.85	13194.90	218.10
2553/Q3	4001.99	31.59	5.90	13278.50	218.20
2553/Q4	3326.12	29.99	6.00	13380.70	218.90

ข้อมูลแสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พ..ศ. 2541-2553 (Dependent variable : DLNEx)

Dependent Variable: DLNEX
Method: Least Squares
Date: 04/30/11 Time: 08:16
Sample (adjusted): 2541Q2 2553Q4
Included observations: 51 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.098673	0.098300	-1.003792	0.3207
DLNER	2.364148	0.692778	3.412563	0.0014
INT	0.010800	0.012966	0.832914	0.4092
DLNY	1.586823	1.247148	1.272362	0.2096
DLNCPI	2.991520	3.162456	0.945948	0.3491

R-squared	0.231864	Mean dependent var	-0.010277
Adjusted R-squared	0.165069	S.D. dependent var	0.188271
S.E. of regression	0.172032	Akaike info criterion	-0.589376
Sum squared resid	1.361373	Schwarz criterion	-0.399982
Log likelihood	20.02910	Hannan-Quinn criter.	-0.517003
F-statistic	3.471304	Durbin-Watson stat	2.767686
Prob(F-statistic)	0.014678		

การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test) โดยวิธีของ ADF test

และ ของ PP test

Unit Root Test	ADF – test		PP – test	
	No trend	Trend	No trend	Trend
EX	-0.067445	-1.689674	-3.368379*	-4.198824*
ER	-0.177455	-1.593609	-1.645118	-2.361838
Y	-0.544797	-1.766718	-0.585015	-1.951891
CPI	-0.487960	-1.764140	-0.468137	-2.578216
INT	-5.948299*	-5.713175*	-4.669074*	-3.544805*
(first difference)				
DLNEX	-7.501177*	-3.919721*	-13.31809*	-16.67111*
DLNER	-7.501177*	-7.588552*	-7.434023*	-7.661371*
DLNY	-6.485643*	-6.428240*	-6.484617*	-6.427183*
DLNCPI	-7.495519*	-7.544701*	-7.235187*	-8.566186*

หมายเหตุ *ที่ระดับนัยสำคัญ 5%

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวรสิตา ประเสริฐศรี
วัน เดือน ปีเกิด	19 ตุลาคม 2526
สถานที่เกิด	เขต บางกอกน้อย จังหวัด กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2548
สถานที่ทำงาน	บริษัท ไนกี้ (ประเทศไทย) จำกัด